

RANDKRANT

Maandblad over de Vlaamse Rand · mei 2019 · jaar 23 · #04

FR · DE · EN

traductions
Übersetzungen
translations

Wat levert de stembusgang op?

Jeroen De Pauw
'Samen delen, geeft je een gelukkig gevoel'

Ine Van Wymersch
'Dringend eigen rechtbank nodig'

Taxidermisme
Dieren met een tweede leven

+ AGENDA

Amnes(t)ie van
Action Zoo Humain

Walter Zinzen en Rik Van Cauwelaert

'Schoonheid kan helend werken'

Bérénice Amerijckx werd vorige maand door Margot Lemm aangeduid om **deketing** voort te zetten.

Deur staat altijd open

Mi casa es tu casa', klinkt het ten huize Amerijckx. De gastvrijheid en openheid zit in het gezin ingebakken. Haar verblijf in Mexico zit daar voor veel tussen. Amerijckx groeide op in Asse, liep er school, maar gooide het op haar achttiende over een andere boeg en trok naar het land van de sombrero, waar ze later ook de papa van haar twee kinderen ontmoette. 'Ik heb er vijftien jaar gewoond. Onder meer in de hoofdstad, waar ik studeerde en vervolgens aan de universiteit als lerares aan de slag kon. Maar vooral de jaren aan de Westkust, pal aan een overweldigend vulkanisch natuurgebied, was een geweldige ervaring. Als bevrogen bergbeklimmer was het volop genieten van mijn grote passie.' Nadat haar huwelijk op de klippen liep, keerde ze met haar kroost terug huiswaarts, naar Asse, net buiten het centrum.

MEER SPONTANITEIT

Die aanpassing liep niet van een leien dakje. 'Aanvankelijk voelde het aan als een vreemde in eigen land. Vooral de dagelijkse hectiek, de stress waarmee men hier door het leven raast, is frappant. Dat was ik niet gewoon. We leven hier in een opgejaagde, resultaatgerichte maatschappij. Ons dagelijks leven is een race tegen de klok. Met minder middelen genieten Mexicanen veel meer van het moment. Carpe diem, als het ware. Het lijkt alsof we die vaardigheid zijn kwijtgeraakt.'

'Asse is een leuke plek om te wonen. Toch mis ik de ongedwongen babbeltjes, in de winkel bijvoorbeeld, of een simpele goeiedag op straat. Wat meer spontaniteit in het leven kan geen kwaad. Mensen nemen niet meer de tijd om naar elkaar te luisteren. Dat was

vroeger anders. Toen had je nog een slager, een warme bakker, een kruidenier of krantenwinkel waar mensen elkaar ontmoetten. Letterlijk. Die kleine handelszaken verdwijnen uit het straatbeeld en dat gaat ten koste van de sociale contacten.'

INZETTEN VOOR BETERE WERELD

'Als ik mijn hoofd wil leegmaken, ga ik sporten. Joggen in de natuur dichtbij is een ideale manier om te ontspannen en te genieten. Zo heb ik ook mijn huidige partner ontmoet', lacht ze. 'Koken is een andere passie. Een leukere Mexicaanse schotel bijvoorbeeld, maar evengoed simpele gerechten uit andere keukens. Hier staat de deur altijd open. Wanneer iemand aanklopt en mee aan tafel schuift, ben ik gelukkig.'

'Asse heeft veel te bieden, onder meer een jeugdhuis, een sportcomplex. Maar de aandacht en zorg voor oudere mensen is een knelpunt. Dat geldt trouwens voor het hele land. Oudere mensen zijn vaak eenzaam in België. Wanneer ze hulpbehoevend worden, nemen de kinderen amper de tijd om zich over hen te bekommeren of indien nodig in huis te nemen. Vaak wegens tijdsgebrek. Jammer.'

Wat haar stoort? 'De files. Een oplossing voor het mobiliteitsprobleem zou mij gelukkig maken. En dat er wordt gewaakt over het groen in de regio. De natuur die nog rest mag niet worden volgebouwd. Ik vind het ook belangrijk om je in te zetten voor een betere wereld. Vlaanderen, en bij uitbreiding het hele westen, zijn te grote vervuilers. Voor het klimaat is het vijf voor twaalf. De jonge generatie is zich daarvan bewust. Dat is positief.'

TEKST David Bitoune • FOTO Filip Claessens

AGENDA

MEI
2019

VERDELING RandKrant mei wordt bus-aan-bus verdeeld in Grimbergen, Vilvoorde, Machelen Zaventem, Kraainem, Wezembeek-Oppem, Tervuren, Overijse en Hoellaart.

20

04

© CHARLOTTE ABRAMOW

24
12

INHOUD

04

10

14

07 VAN **ASSET** TOT **ZAVENTEM****12** OP **VERKENNING****13** MIJ **NGEDACHT****14** LEVENS **KUNST****19** **MIDDEN** IN**21** GOED **GEKRUID****22** INTERVIEW**24** **BOUW** WERK**32** GEMENGDE **GEVOELENS**

Wat levert de stembusgang op?

Op zondag 26 mei gaan we stemmen voor het federale, het Vlaamse, Brusselse en het Europese parlement. Wat zijn de grootste uitdagingen voor onze regio? Is het realistisch dat deze uitdagingen worden aangepakt? Politieke partijen en inwoners kunnen kleur bekennen.

FR

'Samen delen, geeft je een gelukkig gevoel'

Na een doortocht langs restaurants met naam, jaren als kok *on the road* met muzikanten, een restaurant in zijn eigen huis, is Jeroen De Pauw uit Tervuren klaar voor een nieuw concept: de apero-foodbar. 'Aperitieven is het leukste moment. Dan kan het genieten beginnen.'

DE

'Schoonheid kan helend werken'

'Het leven heeft me vooral geleerd dat het onvoorspelbaar is. Net als de politiek.' 'Ik sta niet stil bij wat het leven nog zal brengen. Laat maar komen.' Commentatoren Walter Zinzen en Rik Van Cauwelaert fileren de politiek op onderhoudende wijze. Kijken ze met eenzelfde arends blik naar het leven?

EN

COLOFON RandKrant verschijnt maandelijks (niet in januari, juli en augustus) op 98.000 exemplaren. Het is een uitgave van de Vlaamse Gemeenschap en de provincie Vlaams-Brabant. • **Realisatie** vzw 'de Rand' • **Hoofdredacteur** Geert Sellselach • **Eindredacteur** Ingrid Laporte • **Fotografie** Filip Claessens en David Legréve • **Redacteurs** Michaël Bellon, David Bitoune, Bart Claes, Tina

Deneyer, Tine De Wilde, Herman Dierickx, Nathalie Dirix, Karla Goetvinck, Gerard Hautekeur, Joris Herpol, Joris Hintjens, Tine Maenhout, Ines Minten, Anne Peeters, Tom Serkeyn, Wim Troch, Fatima Ualgasi, Sofie Van den Bergh, Luc Vanheerentals, Lene Van Langenhove, Dirk Volckaerts en Heidi Wauters • **Website** Dorien De Smedt **Redactieadres** Kaasmarkt 75, 1780 Wemmel,

tel 02 767 57 89, e-mail randkrant@derand.be, website www.randkrant.be • **Verantwoordelijke uitgever** Eddy Frans, Agentschap 'de Rand', Witherendreef 1, 3090 Overijse • **Vormgeving** Janssen & Janssen Creative Content, Gent • **Druk** Corelio, Erpe-Mere • RandKrant wordt gedrukt op FSC(i)-gecertificeerd papier – licentienummer: FSC-C004762

De uitdagingen voor de regio

Wat levert de stembusgang op?

Op zondag 26 mei gaan we stemmen voor het Europees, federaal en de regionale parlementen. In Vlaams-Brabant moeten de kiezers vijftien federale en twintig Vlaamse parlementsleden aanduiden.

TEKST Luc Vanheerentals • FOTO Filip Claessens

Wat zullen deze verkiezingen opleveren voor de Vlaamse Rand? We schetsen de uitdagingen van de regio voor de nieuwe Vlaamse en federale regering aan de hand van het memorandum van het Toekomstforum Halle-Vilvoorde. Dit forum ging in februari 2015 van start op initiatief van de 35 burgemeesters van dit arrondissement. We vroegen ook Filip De Maesschalck, onderzoeker aan het Steunpunt Data & Analyse van de provincie Vlaams-Brabant, om commentaar op de eisenbundel van het Toekomstforum.

VERKIEZINGEN

Naast CD&V, Groen, N-VA, Open VLD, SPA, PVDA en Vlaams Belang kan je in onze provincie ook stemmen voor twee nieuwe partijen.

PRO, dat zowel een Vlaamse als een federale lijst indient, omvat dertien lokale groepen, waarvan sommigen bij de gemeenteraadsverkiezingen opvallend goede resultaten boekten (24,4% voor PRO Merchtem). Aan de Vlaamse verkiezingen participeren ook de dierenpartij DierAnimal en de Franstalige eenheidslijst UF. Voor de federale verkiezingen heeft ook het Franstalige Défi een lijst ingediend. Door het BHV-akkoord van 2012 hebben de inwoners van de faciliteitengemeenten de keuze om te stemmen voor een Vlaams-Brabantse lijst of een Brusselse lijst.

Wat de Kamer betreft nemen de grote kanonnen onder de lijststrekkers Koen Geens (CD&V), Maggie De Block (Open VLD), Theo Francken (N-VA) het op tegen Jessika Soors (Groen), Karin Jiroflée (SPA), Bea Knaepen (PVDA),

Dries Van Langenhove (VB) en Leen Servranckx (PRO). Op de Vlaamse lijsten staan onder meer Gwendolyn Rutten (Open VLD), Ben Weyts (N-VA), Bruno Tobback (SPA), Peter Van Rompuy (CD&V), An Moerenhout (Groen), Sander Vandecapelle (PVDA), Klaas Sloomans (VB), Joris Verspecht (PRO), Luk Ferdinand (DierAnimal) en Nicolas Kuczynski (UF).

Bij de verkiezingen van 2014 haalde N-VA voor de Kamer in Vlaams-Brabant 28,3%, wat 5 zetels opleverde. Open VLD werd tweede grootste met 25,05% (4 zetels), gevolgd door CD&V met 16,5% (3 zetels), SPA 11,9% (2 zetels) en Groen 8,7% (1 zetel). Grote winnaar voor de Kamerverkiezingen in onze provincie was in 2014 Open VLD (het 'Maggie De Block-effect'), dat in vergelijking met de verkiezingen in 2010 10,5% van de stemmen bijwon. De uitslag voor het Vlaams Parlement was lichtjes anders. N-VA werd ook de grootste met 29,4% (7 zetels), gevolgd door Open VLD 19,2% (4 zetels), CD&V 17,1% (4 zetels), SPA 12,2% (2 zetels), Groen 9,3% (2 zetels) en UF 5,01% (1 zetel). Grote winnaar voor de Vlaamse verkiezingen was in onze provincie N-VA die in vergelijking met de vorige stembusgang in 2009 maar liefst 15,28% bijwon.

TOEKOMSTFORUM

Primordiale eis uit het verkiezingsmemorandum van het Toekomstforum Halle-Vilvoorde is de aloude vraag naar de erkenning van Halle-Vilvoorde als centrumregio. 'De analyse van de cijfers toont zwart op wit aan dat Vilvoorde, Halle en de brede Vlaamse Rand geconfronteerd worden met grootstedelijke problematieken die vaak sterker zijn dan in andere Vlaamse centrumsteden. Vlaanderen moet daarom dringend werk maken van een versterkte financiering', aldus de burgemeesters, die hierbij onder meer verwijzen naar de druk op de woningmarkt en open ruimte, de aanwezigheid en toenemende inwijking van anderstalige inwoners, de toenemende jeugdwerkloosheid, de nood aan meer onderwijs- en welzijnsvoorzienin-

QUE DONNERA LE SCRUTIN ÉLECTORAL?

Dimanche, le 26 mai, nous sommes appelés à élire les parlements européen, fédéral et régional. Les électeurs du Brabant flamand devront désigner quinze parlementaires fédéraux et vingt parlementaires flamands. Quels sont les défis les plus importants de notre région? Le Toekomstforum Halle-Vilvoorde (accord de coopération qui réunit 35 communes de la région) les a regroupés dans un mémorandum que

les futurs élus et ministres pourront concrétiser. Selon Filip De Maesschalck, chercheur au Steunpunt Data & Analyse de la province du Brabant flamand, le problème crucial du Vlaamse Rand au sens large est la très forte augmentation démographique, avec une configuration diversifiée. Selon lui, le deuxième grand problème concerne le manque de capacités dans le secteur de l'enseignement.

gen, de verkeerscongestie, ... De verstedelijkingsproblematiek in deze regio is duidelijk verbonden met Brussel. Bijna 44% van de personen afkomstig van een andere Belgische gemeente, die zich in 2015 in de Vlaamse Rand kwamen vestigen, waren afkomstig van het hoofdstedelijk gewest.

CENTRUMREGIO

De Vlaamse Regering kent sinds 2017 jaarlijks 3 miljoen euro toe aan Vilvoorde, Halle en Dilbeek 'om de grootstedelijke effecten veroorzaakt door de nabijheid van Brussel op te vangen'. Voor het Toekomstforum is dit echter 'onvoldoende om de problematiek, met uitlopers over het hele grondgebied, aan te pakken'. In afwachting van een andere verdeling van het Gemeentefonds vraagt men 'extra middelen via projecten en acties'. Vilvoorde, dat de helft van dit extra bedrag ontvangt, berekende dat een erkenning als centrumstad 10,5 miljoen euro zou opleveren. Het startte in 2016 een procedure voor het Grondwettelijk Hof om de erkenning als centrumstad af te dwingen, maar ving bot omdat de Vlaamse erkenningscriteria volgens het Hof onduidelijk zijn. Vlaams minister Ben Weyts (N-VA), bevoegd voor de Rand, pleitte tijdens de studiedag Stand van de Rand eind vorig jaar 'voor de oprichting van een Vlaams Randfonds om de specifieke problemen waarmee deze regio kampt, zoals de hoge immobiliënprijzen en de toestroom van anderstalige kinderen, te financieren zonder dat hiervoor telkens gebeld moet worden bij de bevoegde minister'.

MOBILITEIT

Een tweede belangrijk aandachtspunt in het memorandum gaat over de mobiliteit. Er is volgens de burgemeesters nood 'aan doordachte maatregelen voor een voldoende frequent en hoogwaardig openbaar vervoer, de uitbouw van een fietsinfrastructuur op hoog niveau, de optimalisering van bestaande snelwegen, ringwegen en gewestelijke verbindingen, een vrachtroutenetwerk, stimulansen voor vracht-

vervoer over water- en spoorwegen, fiscale maatregelen. Alleen zo kunnen we het autosolisme en autogebruik verminderen'. Naast een slim mobiliteitsmanagement vraagt het forum Vlaamse hulp om Halle-Vilvoorde tot een slimme regio te ontwikkelen. De opbrengsten uit rekeningrijden kunnen een bijzonder investeringsfonds voor Halle-Vilvoorde spijzen. Wat de luchthaven betreft, wordt andermaal aangedrongen op een evenwichtige verdeling van de geluidsoverlast. Er moet een oplossing worden gevonden voor de schadelijke nachtvluchten. Van een uitbreiding van start- en landingsbanen op Brussels Airport kan geen sprake zijn.

ONDERWIJS EN ZORG

Op vlak van het onderwijs is er grotenood aan bijkomende schoolinfrastructuur. Het Toekomstforum vraagt Vlabinvest extra middelen toe te

kennen, zodat dit ook infrastructuurinvesteringen in het onderwijs zou kunnen ondersteunen. Uit de capaciteitsmonitor voor leerplichtonderwijs blijkt dat er in de onderwijsregio Dilbeek (Dilbeek Merchtem, Asse, Ternat, Opwijk, Wemmel, Londerzeel en Kapelle-op-den-Bos) tegen 2024-2025 een capaciteitstekort dreigt van 3.000 plaatsen. Vlaams parlementslid Jo De Ro (Open VLD) vraagt dat er in de eerste plaats aan dit gebied extra middelen zouden worden toegekend. Het Toekomstforum vraagt daarnaast ook blijvende steun voor initiatieven ter bevordering van het gebruik van het Nederlands en een bijkomend budget voor een actief taalbeleid in de scholen. Het huidige taalbudget waarover de VDAB beschikt, staat niet in verhouding tot de grote groep van anderstalige werkzoekenden in Halle-

'De grootstedelijke problematiek speelt in de Rand sterker dan in andere Vlaamse centrumsteden.'

- Vilvoorde. Verwijzend naar de achterstand in welzijnsvoorzieningen in Halle-Vilvoorde pleit het forum om Vlabzorginvest meer middelen toe te kennen voor investeringen in zorginfrastructuur.

VEILIGHEID

Inzake het veiligheidsbeleid wijst het Toekomstforum op het feit dat het in 2014 opgerichte parket van Halle-Vilvoorde nog steeds niet over de initieel beloofde capaciteit beschikt. Het forum vraagt dat dit parket dezelfde middelen toegewezen krijgt dan andere gerechtelijke arrondissementen. Daarnaast pleiten de burgemeesters 'voor een regio-specifieke rechtspraak voor Halle-Vilvoorde'. Voluit pleiten voor een aparte rechtbank deed Ine Van Wymersch, de kersverse procureur des koning van Halle-Vilvoorde, bij haar aanstelling in maart niet, maar ze bleek het idee ook niet ongenegen. Ook de politiezones van Halle-Vilvoorde krijgen minder federale ondersteuning dan elders. Vooral de betere betaling in Brussel (hoofdstedelijke premie en taalpremie) zorgt voor problemen op vlak van rekrutering. Het Toekomstforum protesteert tot slot tegen de ondermaatse federale financiering van de brandweer.

WONEN EN OPEN RUIMTE

Het Toekomstforum wijst op de noodzaak om woonkernen te verdichten om zo de open ruimte te sparen. Op vlak van wonen pleit het voor een flexibel kader dat gemeenten in staat stelt op maat van hun woonkernen een gepast beleid te voeren wat betreft de bepalingen inzake bouwlagen. Het gewestplan legt een maximum van twee woonlagen op met uitzondering van vier in de stadscentra van Halle, Asse en Vilvoorde. Burgemeester Hugo Vandaele (CD&V) van Beersel liet recent weten dat hij niet meer inwoners in zijn gemeente wil dan de huidige 25.000 en om die reden hoogbouw wil beperken. Wat de nood aan bedrijfsruimte betreft pleit het forum voor reconversie, verdichting, herstructurering en hergebruik van ruimte. De open ruimten in Halle-Vilvoorde moeten de motor worden van duurzame streekontwikkeling.

BEVOLKINGSTOENAME EN ONDERWIJSCAPACITEIT

Volgens onderzoeker Filip De Maesschalck is het kernprobleem van de brede Vlaamse Rand de gigantische bevolkingstoename. Door de nabijheid van hoofdstad Brussel is die veel groter dan in gebieden rond andere steden in ons land. 'De groep nieuwkomers is bovendien zeer divers samengesteld. Dat maakt het moeilijker om hun komst op te vangen'. Alhoewel Vilvoorde de snelste bevolkingstoename van heel België kent, volstaat het volgens De Maesschalck niet om enkel deze stad te erkennen als centrumstad. 'De hele Vlaamse Rand met uitlopers naar gemeenten die vanuit Brussel goed bereikbaar zijn met het openbaar vervoer, zoals Liedekerke bijvoorbeeld, wordt met dit probleem geconfronteerd. De Vlaamse overheid moet heel dit gebied erkennen als centrumregio en extra middelen toekennen.'

Als tweede belangrijkste probleem in onze regio wijst de onderzoeker op het tekort aan

onderwijs capaciteit. 'Hoewel een groot aantal leerlingen uit de Rand in Brussel secundair onderwijs volgt – het gaat hierbij heus niet alleen om Franstaligen die hun zonen en dochters Franstalig onderwijs laten volgen – wordt Halle-Vilvoorde geconfronteerd met een groeiend tekort aan scholen omdat de eigen inwoners in toenemende mate opteren voor Nederlandstalig onderwijs in de Rand. Dat is onder meer het gevolg van de komst van buitenlandse inwijkelingen uit Brussel, die minder opteren voor het Frans als onderwijstaal. De komende jaren moet er zeker bijkomende onderwijs capaciteit voorzien worden in de Rand. Het is ongevoelbaar dat gemeenten zoals Sint-Pieters-Leeuw en Meise geen secundaire scholen hebben. Dezelfde problematiek speelt ook op andere beleidsdomeinen waarbij jongeren betrokken zijn, zoals kinderopvang.'

Op www.randkrant.be vind je de standpunten van de politieke partijen over de Vlaamse Rand.

Connectie vinden

HALLE-VILVOORDE De regionale televisie blijft een sterk merk. Dat blijkt uit een studie van marktonderzoeksbureau Why5research bij bijna 1.600 Vlamingen. 'Regionale zenders hebben nog steeds hun rol en relevantie in het snel veranderende medialandschap. De mensen die we ondervroegen, gaven de regiozenders 7,2 op 10', zegt onderzoeker Dries Dekeukeleire. 'Van alle andere mediamerken in Vlaanderen doet alleen zender 'één' beter.' RINGtv, de regionale televisiezender van Halle-Vilvoorde, blijkt uit het onderzoek goed te scoren wat betreft betrouwbaarheid en toegankelijkheid van de berichtgeving. 'Zowel op informatief als emotioneel niveau zorgt RINGtv voor een bepaalde verbondenheid tussen mens en regio', aldus Dekeukeleire. Een mooi rapport dus, maar alles kan uiteraard beter. 'Ook RINGtv staat, net als de andere collega's in het medialandschap, voor de grote uitdaging om meer connectie te vinden met jongeren. De sleutel daartoe ligt duidelijk in het digitale.' Daarom wil RINGtv in de toekomst nog meer inzetten op zijn website, sociale media en andere digitale kanalen. - TD

Toegevoegde realiteit

GROENE GORDEL Anders dan de andere. Dat kan je zeker zeggen van de nieuwe toeristische brochure over de Groene Gordel. Toerisme Vlaams-Brabant geeft de digitale publicatie een interactief tintje. 'Voor het eerst maken we gebruik van *augmented reality*' (toegevoegde realiteit), legt Monique Swinnen (CD&V), gedeputeerde voor Toerisme uit. 'In *Groene Gordel, verbazend buitengewoon* worden de hoogtepunten van deze toeristische regio gebundeld. De grote, sprekende beelden in de publicatie laten toe om via *augmented reality* extra informatie over de streek te ontdekken. De brochure bevat geen websites, telefoonnummers of andere concrete informatie van partners. Zo raakt de informatie minder snel gedateerd. Via de website krijg je altijd de juiste informatie op het juiste moment.' - TD

 De nieuwe interactieve brochure kan je lezen of downloaden via www.toerismevlaamsbrabant.be/publicaties/verbazend-buitengewoon.html

Herder verkoopt zijn schapen

PAJOTTENLAND Hugo O, de bekende herder van het Pajottenland, geeft er de brui aan. Twee jaar lang stond hij met zijn schapen in voor de begrazing van een heel aantal natuurgebieden, weilanden en bermen in de regio. 'Spijtig genoeg blijkt het moeilijker leefbaar dan verwacht. Mijn dieren de hele winter door voederen, is financieel niet meer haalbaar. Daarom heb ik besloten het *herderen* stop te zet-

ten. Ik verkocht intussen het grootste deel van mijn kudde. Uiteraard blijf ik herder in hart en nieren en behoud ik nog een kleine groep schapen als hobby. Misschien zie je me dus hier en daar nog wel eens ergens opduiken.' Het Regionaal Landschap Pajottenland en Zennevallei deed nog een poging om het herdersproject nieuw leven in te blazen, maar vond daarvoor niet de nodige fondsen. - TD

Nieuw bedrijventerrein

LONDERZEEL De provincie wil een nieuwe bedrijvenzone van 12 ha ontwikkelen in Londerzeel, tussen de camping Diepvennen en het bedrijventerrein in Breen-donk. 'Het is de bedoeling dat er in de zone Terlocht bedrijven komen op grote kavels. Winkels en kantoren worden uitgesloten', zegt gedeputeerde voor Ruimtelijke Planning Ann Schevenels (Open VLD). De provincie voorziet in het ruimte-

lijk uitvoeringsplan ook de mogelijkheid om aan de A12 een nieuw op- en afrittencomplex aan te leggen ter hoogte van de Koning Leopoldlaan. 'De provincie vindt dat de A12 een volwaardige autosnelweg moet worden. We roepen de Vlaamse Regering op om spoedig een volwaardig op- en afrittencomplex aan te leggen op deze plek. Eens dat er is, kan het bedrijventerrein worden uitgebreid.' - TD

‘Dringend eigen rechtbank nodig’

HALLE-VILVOORDE Het parket van Halle-Vilvoorde heeft sinds maart een nieuwe procureur des Konings. Ine Van Wymersch uit Overijse nam de fakkel over van Thierry Freyne, die als algemeen directeur van het AZ Jan Portaels in Vilvoorde voor een job buiten de magistratuur koos. Van Wymersch was de voorbije jaren woordvoerder van het Brusselse parket. ‘Het parket van Halle-Vilvoorde heeft sinds zijn oprichting in 2014 al mooie resultaten neergezet wat betreft het vervolgingsbeleid in deze regio’, zegt Van Wymersch. ‘De aanpak van woninginbraken blijft een van de prioriteiten, samen met de oprichting van een eigen veiligheidsplan voor de luchthaven van Zaventem. De luchthaven is een wereld op zich, met een specifieke vorm van criminaliteit.’ Van Wymersch begint vol ambitie aan deze topjob, maar is heel kritisch voor de instrumenten die ze aangereikt krijgt. ‘We hebben een eigen parket in Halle-Vilvoorde, maar geen eigen rechtbank. Verdachten die hier een misdrijf plegen, verschijnen nog altijd voor de rechters in Brussel. Die hebben niet allemaal de

nodige voeling met onze regio én al meer dan werk genoeg in Brussel zelf. Een eigen rechtbank is dus dringend nodig, maar de politiek ligt daar duidelijk niet van wakker.’

Ook wat de huisvesting van het parket betreft wordt Halle-Vilvoorde, volgens Van Wymersch, aan zijn lot overgelaten. ‘We zitten in een opgelapt OCMW-gebouw naast een woonzorgcentrum in Asse’, legt Van Wymersch uit. ‘Een onthaalbalie hebben we niet. Agenten mogen hier niet in uniform binnen. Deftige vergaderruimtes zijn er niet. Een archiefruimte voor onze dossiers evenmin. Die liggen in Brussel. Dat is een parket onwaardig. Het is een heel slechte zaak voor de dienstverlening die we verondersteld zijn te bieden. In 2014 is er gezegd dat we hier maar drie jaar zouden blijven. Het zijn er intussen vijf. En de beloofde nieuwbouw zal ten vroegste over vijf jaar klaar zijn. Maar bon, we moeten roeien met de riemen die we hebben. Ik heb alvast één groot geluk: ondanks de gebrekige middelen waarmee ze moeten werken, zijn de medewerkers van dit parket heel gemotiveerd.’ -TD

Renovatie in plaats van afbraak

LAKEN Wat eerst tot de laatste steen moest worden afgebroken, zal nu gerenoveerd worden. De Belgische voetbalbond en Golazo, het sportevenementenbedrijf dat de Memorial Van Damme organiseert, zijn van plan om het Koning Boudewijnstadion op de Heizel volledig te renoveren. De vernieuwde Golden Generation Arena moet klaar zijn tegen 2022. Het stadion zal volgens de plannen 40.000 zitplaatsen bevatten, 2.000 minder dan nu. Ook de mobiliteit errond wordt aangepakt. De KBVB en Golazo maken zich sterk dat ze de politiek zullen kunnen overtuigen om tussen de 150 en 200 miljoen euro aan publieke middelen vrij te maken voor de renovatie. ‘We hebben het geluk op dit moment te kunnen beschikken over een gouden generatie sporters en supporters. We moeten deze unieke kans grijpen om een infrastructuur te bouwen die in verhouding staat tot hun prestaties. We willen bewijzen dat ons land nog steeds ambitieuze projecten tot een goed einde kan brengen’, zegt Peter Bossaert, CEO van de Belgische voetbalbond. De plannen voor het Eurostadion op Parking C in Strombeek-Bever lijken daarmee definitief dood en begraven. Maar het dossier krijgt wel nog een flinke juridische staart. De Stad Brussel heeft in het gekelderde project al 1,5 miljoen euro gestoken en dat bedrag kan nog oplopen. De Stad is namelijk nog verwickeld in een juridische procedure met bouwheer Ghelamco, die zelf al bijna 24 miljoen investeerde in een stadion dat er nooit zal komen. TD

Versnelde bouwwoede

HALLE-VILVOORDE Tussen januari en november vorig jaar werden 44% meer bouwvergunningen voor residentiële gebouwen afgeleverd in Halle-Vilvoorde dan in dezelfde periode in 2017. Dat blijkt uit cijfers van Statbel, het Belgische statistiekbureau. De spectaculaire stijging van 1.030 naar 1.478 residentiële gebouwen heeft te maken met verschillende factoren. Volgens de Vlaamse Confederatie Bouw spelen de lage rente, de aangekondigde betonstop en de verstrengde milieunormen een rol. 'In 2018 was een forse stijging van het aantal toegekende vergunningen merkbaar omwille van de invoering van het strengere energiepeil in Vlaanderen', klinkt het. 'Brussel en Wallonië is er niet aan onderhevig. Het aantal bouwvergunningen is daar gedaald met respectievelijk 19% en 7%.' De Bouwunie relateert dan weer de forse stijging in Vlaanderen: 'Als je jaren met nieuwe eisen vergelijkt met jaren zonder nieuwe eisen, krijg je een vertekend beeld. Na de piekperiode volgt een periode waarin aanzienlijk minder vergunningen worden afgeleverd. Het gaat dus om een versnelling van de vergunningsaanvragen.' Opvallend is in elk geval wel dat de stijging hem vooral zit in het aantal gegunde appartementen. Tien jaar geleden werden er in Halle-Vilvoorde net geen 1.000 vergunningen voor de bouw van flats afgeleverd. In 2018 waren dat er meer dan 2.300. TD

Het kasteel in het Jan van Ruusbroecpark in **Hoeilaart** en de serreristenvilla Muyldermans worden voorlopig beschermd. • De dorpsraad van Tombeek vraagt maatregelen aan het gemeentebestuur omdat er dagelijks meer dan 4.000 wagens door het kleine gehucht rijden. De gemeente **Overijse** bestelt een verkeersstudie. • De legendarische discotheek The Lord aan de Ninoofsesteenweg in **Schepdaal**, die in 2011 de deuren sloot, gaat nu verder onder de naam Club Umani. • Negentien bewoners van **Sint-Stevens-Woluwe** kregen van de politie een boete van 58 euro omdat hun voertuig niet op slot was. • De heemkundige kring Machala steunt de aanvraag van de gemeente **Machelen**, de vzw Nova en de Machelse harmonie om het voormalige cinema Nova-complex aan de Kerklaan te klasseren. • De politie van **Hoeilaart** en **Overijse** start met een online afsprakenbeheer voor niet-dringende klachten of aangiftes. • Afvalintercommunale Interrand koopt 15.000 herbruikbare bakers. Zij mogen gebruikt worden door erkende organisaties en verenigingen, buurtcomités, onderwijsinstellingen en gemeentelijke diensten in **Hoeilaart**, **Overijse** en **Tervuren**. • De nieuwe vrachtafhandelaar Dnata op de luchthaven van **Zaventem** is goed voor honderd nieuwe lokale banen. • Buurtbewoners verzetten zich tegen de komst van dertig appartementen en een eengezinswoning in de Beaulieuwijk in **Machelen**. • **Zaventem** verlaagt de leeftijd voor GAS-boetes naar 14 jaar. De gemeente wil zo de overlast door jongeren aanpakken. • Aan de Oude Dendermondsebaan in **Brussegem** is de eerste hondenloopweide in de gemeente in gebruik genomen. • De Vlaamse Regering zet het licht op groen voor de verbreding van twee naar vier treinsporen tussen **Linkebeek** en **Sint-Genesius-Rode**. Er zal ook een nieuwe fietsnelweg komen van **Sint-Genesius-Rode** naar Brussel. • Het vernieuwde atletiekpark Den Heurk in

Overijse is door de Vlaamse Atletiekliga goedgekeurd om officiële atletiekwedstrijden te organiseren. • Ondanks protest van een aantal buurtbewoners zullen de lang geplande vernieuwingswerken aan de tankstations langs de E40 in **Groot-Bijgaarden** nu toch kunnen starten. • In de Zenne wordt heel wat afval gedumpt, zo stelde Natuurpunt vast na een milieuboottocht op het kanaal tussen **Vilvoorde** en Brussel. • Toerisme Vlaams-Brabant zal voor het Afrikamuseum in **Tervuren**, bezoekerscentrum Druif in **Overijse**, het Sportmonument in Hofstade, Stal 't Solleveld in **Dilbeek** en de druivenserre en wijnkelder in **Overijse** een visueel stappenplan uitwerken zodat mensen met autisme hun bezoek optimaal kunnen voorbereiden. • De Vlaamse Maatschappij voor Sociaal Wonen gaf groen licht voor de financiering van de renovatie van 242 woningen in de sociale woonwijk van **Houtem**. • Achter het gemeentehuis van **Sint-Genesius-Rode** is de aanleg van een bufferbekken begonnen. • Om de stemming duidelijker te laten verlopen, is er op de gemeenteraad van **Wemmel** voor het eerst met het opsteken van kaarten gestemd. Groen is voor, rood tegen en wit onthouding. • Het gemeentebestuur van **Meise** en Natuurpunt Meise pleiten voor een ecoduct over de A12. • Dankzij het digitaal herbarium van de Plantentuin van **Meise** vonden onderzoekers in de buurt van Rochefort exemplaren van het knarkruid, een soort die sinds 1946 op het Belgische grondgebied als uitgestorven werd beschouwd. • Een gebouw in het leegstaande complex van de Douwe Egbertsfabriek in **Strombeek-Bever** kan voortaan gebruikt worden als feestzaal. • De Vlaamse Regering en de provincie onderzoeken hoe Dijlevallei, Meerdaalwoud, Heverleebos, Zoniënwoud en Hallerbos met elkaar verbonden kunnen worden om zo het Nationaal Park van de Brabantse Wouden te vormen. • JH

'De Vlaamse Rand is een goede uitvalsbasis voor een ondernemer.'

DE

„GEMEINSAM TEILEN VERLEIHT EINEM EIN GLÜCKLICHES GEFÜHL“

Interessiert schaut Koch Jeroen De Pauw zu, wie sein kleiner Kaffee serviert wird. ‚Ständig umherblicken und Inspiration sammeln‘, lacht er. ‚Kann im Canapé immer nützlich sein.‘ Das Canapé ist die Aperio-Foodbar, die er letztes Jahr auf dem ehemaligen Panquin-Gelände in Tervuren eröffnet hat. ‚In den Restaurants hat man alle Küchentrends inzwischen schon einmal gehabt. Von klassisch französisch über Fusion bis zum Molekularen Kochen, wir haben alles schon mal gesehen. Was

letztlich bleibt, ist der Aperitif. Den gibt es überall auf der Welt. Er ist etwas für jedes Alter. Er bringt Menschen zusammen. Für mich selbst ist das auch der schönste Augenblick. Da kann es mit dem Genießen losgehen.‘ De Pauw glaubt an die lokale Verankerung. ‚Auch wenn man online shoppen kann, so bleibt doch der soziale Kontakt wichtig. Ich arbeite auch sehr gerne mit örtlichen Erzeugnissen. Authentizität, Originalität und traditionelles Gewerbe sind wichtig.‘

‘Samen delen,

Tervuren. Daar ligt het hart van kok Jeroen De Pauw. Daar is hij geboren, opgegroeid, woont hij met vrouw en drie dochters. Het is de uitvalsbasis van waaruit hij zijn verschillende culinaire projecten vormgeeft. Gelukkig wonen, werken en ondernemen: hoe evident is dat in de Vlaamse Rand?

TEKST Anne Peeters • FOTO Filip Claessens

Geïnteresseerd kijkt Jeroen De Pauw hoe zijn koffietje wordt geserveerd. Hoe wordt het gepresenteerd? Zit er iets lekkers bij? Hoe doen ze dat hier? ‘Altijd rondkijken en inspiratie opdoen’, lacht hij. ‘Kan van pas komen in Canapé.’ Canapé is de aperio-foodbar die hij vorig jaar opende op de oude Panquin-site, vlak naast het park van Tervuren. Nu is het nog een pop-up versie, maar tegen het eind van het jaar zijn de verbouwingen in de voormalige sportzaal van de oude legerkazerne eindelijk klaar. Dan is het plaatje dat hij voor ogen had compleet.

ALTIJD APERITIEVEN

‘Ik speelde al een hele tijd met het idee om iets te doen rond ‘aperitieven’. Als je aan mensen vraagt wat ze willen, dan is het antwoord: vakantie. Iedereen heeft het druk, iedereen verlangt ernaar om even te ontspannen en de batterijen terug op te laden. Voor mij is aperitieven het culinaire equivalent voor dat vakantiegevoel. Overal ter wereld wordt het gedaan: na een drukke dag een zak chips, glaasje wijn, voeten omhoog... Het is ook van alle leeftijden: grootouders aperitieven even graag als hun kleinkinderen, het is een genietmoment voor iedereen samen.’

‘In de restaurants zijn alle keukentrends ondertussen al eens gepasseerd. Van klassiek Frans over fusion tot moleculair koken, we hebben het allemaal gezien. Wat overeind blijft, is het aperitief. Zelf vind ik dat ook het leukste moment. Dan kan het genieten beginnen. Op de zuiderse manier, met kleine hapjes, tapas, kleine *pikkerijen*. Het samen delen, geeft je een gelukkig gevoel. Waarom moet dat zo kort duren? Ik merkte vaak dat

geeft je een gelukkig gevoel'

we voor allerlei hapjes zorgden bij het aperitief en daarna eigenlijk geen honger meer hadden. Het eten dat we al gekocht hadden, zouden we morgen wel opeten. Waarom zou je moeten stoppen met aperitieven of het aantal hapjes beperken? Waarom zou je er geen volwaardige maaltijd van kunnen maken? En toen ontstond het concept voor een apero-foodbar.'

SUMMERTIME WHEN THE LIVING IS EASY

De Pauw zijn bar is ondergebracht in de voormalige Panquinkazerne in Tervuren. 'Ik wou op die plaats heel graag een zaak beginnen. Geen sterrenrestaurant met alle stress en drukte, maar een plek waar je met je vrienden naartoe gaat omdat het er gezellig is, waar je niet gepusht wordt om aan de volgende gang te beginnen, maar waar je gewoon kan blijven hangen en iets drinken of eten. Ik denk dat het aardig aan het lukken is met Canapé.'

Heb je geen spijt dat je gestopt bent met je thuisrestaurant in Vossem? 'Nee. Ik heb al allerlei dingen gedaan. Gekookt in restaurants als de Comme Chez Soi in Brussel of de Sire Pynnock van Frank Fol in Leuven. Ik heb gekookt met een keuken die je in een flightcase kan opbergen. Getoerd met muzikanten als Axelle Red, Daan en Hooverphonic. Mijn thuisrestaurant in Vossem. Ik deed dat allemaal heel graag, maar na enkele jaren merkte ik telkens dat het tijd was voor iets nieuws. Ik ben nog steeds tv-kok en werk voor Delhaize, maar Canapé en apero-bag zorgen nu voor een nieuwe uitdaging. Daarmee maak ik het mezelf niet altijd makkelijk. Organisatorisch was het in de periode van mijn thuisrestaurant veel eenvoudiger. Maar dan kriebelt het toch weer.'

INVESTEERDERS GEZOCHT

De droom is er, de inspiratie, de compagnons. Hoe zet je zo'n idee dan om in werkelijkheid? 'Het begint met een sympathiek idee, maar dat is natuurlijk slechts het prille begin. Dat moet je helemaal uitwerken tot in de details, levensvatbaar maken, ook zakelijk. Dat aperitief-idee hebben we in een businessplan gegoten: een apero-foodbar, maar ook een take-away versie ervan: de apero-bag met allerlei lekkers, die je kan kopen of online bestellen. Uiteindelijk was die apero-bag er zelfs eerder dan de foodbar, zo is het in

de praktijk verlopen. En natuurlijk: je moet investeerders zoeken. Dat is niet makkelijk in Vlaanderen. Met mijn twee compagnons zijn we gaan praten met BAN Vlaanderen (Business Angels Network). Dat is een heel proces geweest. Uiteindelijk zijn twee *business angels* met ons in zee gegaan, privé-investeerders met wie het klikte en die ons ook zakelijk bijstaan met hun ervaring. Dat heb je echt nodig. Als er één ding is dat ik heb geleerd uit dat hele proces, dan is het dat iedereen die wil ondernemen, denkt dat hij het gat in de markt heeft gevonden. Enthousiasme genoeg, maar dat is niet voldoende om de boel te laten marcheren. Die business angels leren je om kort op de bal te spelen en sommige dingen – hoe tof ook – niet te doen omdat het financieel geen goed idee is.'

LOKALE VERANKERING

Helpt het als ondernemer dat je centraal woont, in de Vlaamse Rand? 'Absoluut. Het is een goede uitvalsbasis. Mijn thuisrestaurant in Vossem heeft mij wereldberoemd gemaakt in mijn eigen dorp. (lacht) Dat lokale netwerk is sterk. Je weet ook wat de lokale noden zijn, de mensen kennen je en je krijgt direct feedback.

'Enthousiasme is niet voldoende om de boel te laten marcheren.'

In het begin speelden we met het idee om van dat apero-bag concept een wereldwijde franchise te maken, nu besef ik hoe langer hoe meer dat die lokale verankering ontzettend belangrijk is. En dat te snel te groot willen worden niet goed is. Meer nog: niet wenselijk. Dat wil niet zeggen dat we klein willen blijven, dat we niet willen groeien. We hebben net Canapé II geopend in het Wijnegem Shopping Center. Daar komen acht miljoen mensen per jaar, op een zaterdag passeren daar vlot 12.000 mensen. Als je er daarvan 1% bij jou in de zaak krijgt, dan zit je goed. Dat zorgt voor omzet. Maar we proberen wel het verschil te maken. Met onze eigen identiteit, met wat we aanbieden, met hoe we onze producten brengen. De standaard kof-

fie met het standaard voorverpakte koekje of industrieel gemaakte rijstap zal je bij ons niet vinden. We gaan voor originaliteit en kwaliteit. Ik merk dat jonge consumenten dat steeds belangrijker vinden. De tijden veranderen op dat vlak. Canapé in Tervuren zal altijd onze uitvalsbasis blijven. Daar hebben we de vinger aan de pols. Daar zijn we trouwens ook nog lang niet klaar. Het heeft heel wat voeten in de aarde gehad om alle vergunningen voor de verbouwing rond te krijgen. Gelukkig konden we starten met de pop-up en zelfs met een tent op een voorlopige locatie werd dat een succes. Natuurlijk hadden we ook een geweldige zomer. Een betere start kan je je niet wensen.'

ORIGINALITEIT EN KWALITEIT

'Voorlopig hebben we onze handen vol met Tervuren en Wijnegem en de apero-bag winkel in De Smidse in Leuven. Mocht er nog een extra locatie bijkomen, dan zou ik bijvoorbeeld niet voor Brussel kiezen, maar eerder voor Schaarbeek. Een hippe buurt met jonge mensen, jonge gezinnen, daar wil je zijn. Ik geloof in die lokale verankering. Ook al kan je online shoppen, toch blijft het sociale contact belangrijk. Ik werk ook heel graag met lokale producten, of dat nu de chocolade van Centho in Duisburg is of het Italiaanse platbrood dat we gevonden hebben bij een kleinschalige bakkerij in Italië. Authenticiteit en ambacht, die twee zorgen voor kwaliteit, smaak, originaliteit, alles wat ik belangrijk vind. Dan pas is er echt contact.'

'We hebben oog voor het lokale. De kleren van het personeel kopen we bijvoorbeeld bij ZUS in Tervuren. Of bij hun loonbrief zit een Win for Life. Werken in de horeca is fysiek zwaar, maar dat soort dingen zorgt voor een fijne werkplek met mensen die elkaar kennen en graag samenwerken. Ik denk dat ik dus nog wel een hele tijd in Vossem blijf. Soms zeg ik aan mijn vrouw: we moeten eens een jaar in het buitenland gaan wonen. Maar ondertussen zijn we zo verankerd in ons dorp. Ikzelf, mijn vrouw, onze kinderen, de zaak,... Misschien dat ik later als ik oud ben op een berg in Italië ga wonen, in een huis met een lange tafel, met mensen die ik graag heb errond, lekker aan het eten. Voor het zover is, is het hier goed wonen, werken en ondernemen in de Vlaamse Rand.'

Onverwachte ontmoetingen

Wandeling Plan Boommarter. Een wat bizarre naam voor een wandeltraject, maar toch spreekt het tot de verbeelding, want het zoogdier waarnaar het verwijst, is een prachtig dier.

TEKST Herman Dierickx • FOTO Filip Claessens

Alleen... het beestje is nog nooit waargenomen in dit wandelgebied. Misschien is 'hoop doet leven' dan ook een betere benaming voor deze wandeling in de buurt van Halle? Die hoop is er wel degelijk. Want dat de boommarter hier ooit zal verschijnen, is zo goed als zeker. De vraag is enkel: wanneer? Laat dat een zorg zijn voor later, zodat je nu heerlijk kan genieten van de vele wisselende landschappen die zich gewillig aan je voeten draperen.

SYMBOOL

De samenwerking met veel mensen leidt tot mooie resultaten. Het Agentschap voor Natuur & Bos (ANB), Natuurpunt (NP), de stad Halle en

het Regionaal Landschap Pajottenland & Zennevallei (RLPZ) liggen aan de basis van Plan Boommarter en zijn constant in de weer om de regio zo aangenaam en divers mogelijk te maken om de boommarter te verwelkomen. Het zoogdier is vooral een symbool, maar ook een soort waar veel andere planten en dieren wel bij varen. De marter zou de kers op de taart zijn om de vele geleverde inspanningen te belonen.

Als je alle hoekjes en kantjes onderweg scrupuleus meeneemt, zit je gauw aan vijftientig kilometer; de wandeling zelf houdt het bij veertien. Dat is ruim voldoende om de natuur en de landschappen te verkennen. Je kan de paaltjes makkelijk volgen, zij het wel slechts in één richting: tegen de zon in. Het traject is zodanig uitgestippeld dat je alle bossen aandoet, en dat zijn in wandelvolgorde het kletsnatte Maasdalbos, het reliëf- en cultuurrijke Lembeekbos en uiteraard ook het alom bekende Hallerbos.

VEEL VARIATIE

Het kasteelpark in Lembeek – tevens het startpunt – het roemrijke Malakoffdomein met zijn indrukwekkende voor vleermuizen ingerichte

ijskelder, de Zenneweide die van een industrie- naar natuurgebied wordt omgevormd, de Warande en de Berendries zijn meer open half-natuurlijke landschappen waar interessante natuurelementen aanwezig zijn. En daartussenin liggen de Grote en de Kleine Zenne, het kanaal Brussel-Charleroi, en nog wat andere waterpartijtjes, oude Zennearmen en beken. Je ziet er een mooi voorbeeld van een geslaagde vistrap die door heel wat soorten goed wordt gebruikt. De op de oever broedende aalscholvers weten dat intussen maar al te goed. Deze meester-vissers onder de vogels profiteren misschien nog het meest van deze relatief nieuwe onderwaterrijkdom, of het zou de blauwe reiger of de ijsvogel moeten zijn die je met grote regelmaat kunt spotten in de wijde omgeving.

Als je ongevoelig blijft voor deze schitterende natuurpracht weten we het niet meer. Op deze overgang tussen het Pajottenland en de Brabantse Ardennen – ja, die bestaan – tref je veel variatie aan. Zowel de bodem, het reliëf als de natuur zelf tonen een variatie die je al bij al weinig terugvindt in andere streken in de Rand rond Brussel. Meer nog, grote delen van de wandelzone zijn intussen vastgesteld of beschermd als 'landschapsrelict',

Fatima Ualgasi is een geboren en getogen Vilvoordse met internationale roots, literaire ambities en diverse blogs. Voor RandKrant schrijft ze afwisselend met Tom Serkeyn, Joris Hintjens en Dirk Volckaerts de column *mijngedacht*.

Fietsen is altijd een beetje reizen

'erfgoedlandschap' of 'cultuurhistorisch landschap'. Dat zet ook hun andere dan natuurwaarden extra in de verf.

PAARDENMIDDEL TEGEN EEN BURN-OUT

We verkenden dit gebied in alle seizoenen van het jaar en niet één keer hadden we het gevoel dat het de verplaatsing niet waard was. De soortenlijst die we onderweg ontdekten is lang, met recent nog de duidelijke aanwezigheid van de kleine bonte en grote bonte specht, de groene en de zwarte specht. Tegelijk zagen we grote kladden paarbladig goudveil en muskuskruid, en was er nog een keur aan voorjaarspaddenstoelen aanwezig. Twee keer liep een eekhoorn ons voor de voeten op het wandelpad, terwijl talloze oermotjes ronddartelden op de wijd openstaande dotterbloemen. Elk seizoen heeft zijn kenmerkende soorten, maar hier zijn het er best veel.

En zeggen dat dit allemaal zo dicht bij het inmiddels platgetreden Hallerbos ligt. In plaats van je met het busje naar de paarse bloemenzee van boshyacinten te laten voeren, kan je wat ons betreft even goed eens afstappen in deze uithoek van de streek. Je zal het je niet beklagen. Wees vooral voorbereid op heel wat onverwachte ontmoetingen. Op de vier keer dat we het parkoers aflegden, zagen we twee keer een ree, elke keer verschillende soorten roofvogels, en schitterende plantenboeketten die zo keurig waren aangepast aan de seizoenen. Putje zomer barstte het van de vlinders onderweg, en dikwijls was er gelegenheid tot een aangenaam praatje met wandelaars. Hier wandelen is een paardenmiddel tegen een burn-out, zure gedachten en donkere wolken in je hoofd.

i Ondertussen is er begin april een zeldzame boommarker gespot in het iets verder gelegen Zoniënwoud.

Fietsverkeer zit in de lift. In september 2018 telde de provincie Vlaams-Brabant in de Vlaamse Rand 60% meer fietsers dan in 2014. Fietsen heeft natuurlijk tal van voordelen. Het is niets voor niets dat er in de Rand zoveel fietssnelwegen richting hoofdstad worden aangelegd. Naar je werk fietsen bespaart je de files. Fietsen is niet alleen goed voor je fysieke, maar ook voor je mentale gezondheid.

Ook ik ben een fietser. Vorig jaar viel ik door allerlei omstandigheden zonder auto en moest ik op zoek naar een ander vervoermiddel. Omwille van artrose aan mijn enkels had ik last met een gewone fiets. Via het ziekenfonds kon ik een driewieler bestellen en sindsdien verplaats ik me daarmee overal naartoe. Alhoewel, toch niet overal. Fietsbruggen zijn een probleem. Een driewieler is immers zwaarder dan een gewone fiets, ik heb soms simpelweg niet genoeg kracht om een helling te overwinnen. Breder is hij eveneens. Paaltjes die niet ver genoeg uit elkaar geplaatst worden, spelen me parten. Of de befaamde moordstrookjes. Die zijn al te smal voor gewone fietsers. Bovendien ligt de wegrand er vaak heel slecht bij en met mijn twee wielen achteraan is het moeilijk om putten en barsten te vermijden.

En dat zijn nog lang niet alle hindernissen die ik als fietser op mijn pad aantref. Overgangen tussen fietspad en rijweg die veel te steil zijn, parkeerverbodsborden die midden op een fietspad gezet worden, zwerfvuil, dode dieren, geparkeerde auto's,... En voetgangers. Ik rij voorzichtig, maar zelfs mij lukt het soms amper om ze te vermijden. Al zijn het toch vooral auto's waar je als fietser op beducht moet zijn. Vorige week nog ei zo na van mijn

sokken gereden door een auto die plots het fietspad opreed. En, het moet gezegd, ook met andere fietsers moet je opletten. Dat ik voorbij gefietst word, vind ik niet erg, maar een klein belletje om me daarop attent te maken, zou toch wel fijn zijn.

Er is er wel goed nieuws op vlak van fietsverkeer. Er zijn al veel en betere fietspaden bijgekomen. De fietssnelwegen vind ik heerlijk. Rustig gelegen, ver van autoverkeer, brengen ze je op plekjes waar je anders nooit zou komen. Het blijft wel jammer dat de consistentie soms nog ver te zoeken is: prachtige fietspaden die plots uitlopen op een veldwegeltje of een moordstrookje. Nog heel wat ruimte voor verbetering dus. Zo zou geïnvesteerd moeten worden in buurtparkings voor fietsen. Niet iedereen kan thuis een fiets kwijt. Graag ook wat meer aandacht voor bredere fietsen, zoals mijn driewieler en bakfietsen.

Met de toename van het aantal fietsers stijgt spijtig genoeg het aantal ongevallen. Ook dat moet aangepakt worden. Mijn eigen stad Vilvoorde is helaas koploper met 40,7 ongevallen per 50.000 inwoners. Het beleid doet zijn best, maar er liggen hier toch nog een aantal vrij gevaarlijke fietspaden. Bij wegenwerken wordt niet altijd voldoende aan veiligheid voor fietsers gedacht. Toch ben ik ondanks alles zeer blij met mijn nieuw vervoersmiddel. Ik betrap mezelf erop dat ik vaak glimlach tijdens het fietsen. Zo maar, omdat het zo fijn is. Ik hoop dan ook voor jullie hetzelfde. De zomer komt eraan: spring op je eigen stalen ros, ga de buurt verkennen en geniet. Want fietsen is toch altijd een beetje reizen.

TEKST Fatima Ualgasi • FOTO Filip Claessens

In onze reeks *Levenskunst* gaan we met een aantal mensen op zoek naar wat het leven brengt en hoe dat zo komt.

Van Cauwelaert: 'Iedereen komt met ongeluk in aanraking, maar je mag niet toelaten dat tegenslagen je naar beneden halen.'

Rik Van Cauwelaert (1950)

- Werkte als fotograaf en sportjournalist.
- Was directeur-hoofdredacteur voor het weekblad *Knack*.
- Was directeur strategie voor de redacties van de magazines van Roularta.
- Schrijft columns voor het dagblad *De Tijd*.
- Geeft politieke duiding in het canvas-programma *Zinzen en Van Cauwelaert bij Ivan*.
- Woont in Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek.

zijn waar de actie was en geschiedenis werd geschreven. Voor mijn ouders was dit natuurlijk een opdoffer. Aanvankelijk dachten ze dat het een bevlieging was, maar ze moesten vaststellen dat ik het meende.'

Zijn er scènes die je zou willen overdoen?

Zinzen: 'Laat de mooie herinneringen vooral mooie herinneringen blijven. Als ik terugdenk aan mijn jeugd, dan voel ik geborgenheid. Het was de periode waarin de parochie een belangrijke rol in het gemeenschapsleven speelde. Mensen voelden zich meer met elkaar verbonden. Hoe ouder ik word, hoe meer heimwee ik naar die periode heb. Het is gek hoe bepaalde herinneringen uit mijn jeugd plots kunnen opduiken. Zoals dat beeld van een overtuigde communist die mij aan de kerk hun partijblad *De Roode Vaan* wilde verkopen. Toen ik hem argwanend bekeek, probeerde hij me te overtuigen en zei: *Du choque des idées jaillit la lumière*. Kijk, dat soort herinneringen komen met het ouder worden vaker naar boven. Prachtig, maar dat wil niet zeggen dat ik die momenten opnieuw zou willen beleven.'

Hoe kijk jij terug op je jeugd?

Van Cauwelaert: 'Een groot deel van mijn jeugd speelde zich af in Onze-Lieve-Vrouw-Lombeek. Een dorp in het Pajottenland waar de mensen het relatief goed hadden. Veel had te maken met de aardbeienteelt die mensen de kans gaf om iets bij te verdienen en uit de armoede te blijven. Op 12-jarige leeftijd werd ik naar een internaat in Mechelen gestuurd en als jongeman ben ik een hele tijd uit mijn geboortestreek weggebleven. Sinds 2012 woon ik er opnieuw, in mijn ouderlijk huis. Die terugkeer is niet ingegeven uit nostalgie. Terugkeren naar het verleden is niet aan mij besteed.'

Welke personen hebben jou het meest gevormd?

Van Cauwelaert: 'In mijn professionele loopbaan was Jef Anthierens een belangrijk personage. Jammer dat hij de reputatie van een extreemrechtse denker heeft, terwijl hij eigenlijk alleen een provocateur was. Hij was de man die me zei dat ik moest gaan schrijven. Het is zijn duwtje in de rug dat gemaakt heeft dat ik een 'schrijvende' journalist ben geworden. Onder tussen is hij al meer dan achttien jaar overleden.'

Zinzen: 'Het duwtje in de rug kreeg ik van mijn klastitularis in de vierde Latijnse, pater Butaye. *Rijke Moedertaal* heette het leerboekje dat hij had geschreven. Hij heeft zijn liefde voor taal overgedragen. Fier dat hij was toen ik met een van mijn opstellen een prijs won bij de opstelwedstrijden van het Davidsfonds.'

'Schoonheid kan helend werken'

Commentatoren Walter Zinzen en Rik Van Cauwelaert fileren de politiek op onderhoudende wijze. Kijken ze met eenzelfde arends-blik naar het leven?

TEKST Nathalie Dirix • FOTO David Legrève

Wat waren de sleutelscènes in jullie leven?

Zinzen: 'De drie jaren als jonge man in Congo hebben mijn leven sterk beïnvloed. Ze liggen aan de basis van mijn liefde voor het Afrikaanse continent. In de periode 1963-1966 gaf ik les aan een meisjesschool in Lubumbashi. Ik leerde dat intelligentie niets met huidskleur te maken heeft. Ik ontdekte het gevoel voor humor van de Congolezen. Ik ging houden van hun vitaliteit, hun wil om te overleven en telkens opnieuw op te bouwen wat verwoest is. Ook hun respect voor de oudere medemens fascineert me. Zij staan te kijken van hoe wij onze bejaarden achter muren opsluiten. Bij hen geeft ouderdom je een bepaalde status. Een bejaarde noemen ze

Mzee. Een soort eretitel waarmee ze hun respect voor de oudere persoon uitdrukken.'

Van Cauwelaert: 'Een sleutelmoment dat ik me nog herinner, situeert zich in 1961. Het was de periode dat er veel verzet was tegen de eenheidswet. Ik was 11 jaar en op een dag was ik met mijn moeder in Brussel getuige van rellen naar aanleiding van een vakbondsbetoging. Dat ik dat schouwspel live kon volgen, vond ik ongelooflijk spannend. Plots besepte ik dat mijn vader, toen politiek verslaggever van de krant *Het Volk*, dit soort taferelen voor zijn werk vanop de eerste rij kon volgen. Wat een boeiend leven! Wat zat ik mijn tijd op de schoolbanken te verspillen. Op mijn zestien heb ik dan beslist om een punt te zetten achter mijn studies. Ik had het gehad met dat saaie, schoolse bestaan. Ik wilde

Julie zijn gebeten door het woord?

Van Cauwelaert: 'Wij hebben nog de tijd gekend waarin het beeld niet zo dominant was als vandaag. Ik herinner me nog de verslaggeving van de voetbalwedstrijden op de radio. Dan moest je het hebben van je rijke taal om mensen te laten meeleven. Welsprekendheid, het leren schrijven van een speech; dat leerden wij in het middelbaar.'

Zinzen: 'De welsprekendheid is verloren gegaan. Nochtans heeft ons land de meest welsprekende politicus ooit gehad. Ik heb het over Paul-Henri Spaak. De Belgische minister van Buitenlandse Zaken die kort na de Tweede Wereldoorlog tijdens de VN Veiligheidsraad de hele wereld op een verbluffende manier toesprak. Zijn speech begon met de beroemde woorden *Nous avons peur*. Dat soort briljant redenaarstalent is jammer genoeg verleden tijd.'

Vandaag is geluk een hoog streefdoel. Hoe kijken jullie naar geluk?

Van Cauwelaert: 'Al op jonge leeftijd heb ik ervoor gekozen om gelukkig door het leven te gaan en me door niets of niemand van de wijs te laten brengen. Ongeluk is vaak iets wat je jezelf aandoet. Als je beslist om je geluk af te meten aan dat van anderen of je te laten leiden door jaloezie, dan maak je het jezelf heel moeilijk om gelukkig te zijn.'

Je kunt ook tegenspoed kennen.

Van Cauwelaert: 'Iedereen komt met ongeluk in aanraking, maar je mag niet toelaten dat tegenslagen je naar beneden halen. Op een bepaald moment moet je verdriet een halt toeroepen, de draad weer oppikken en doorgaan.'

Zinzen: 'Voor mij gaan geluk en harmonie hand in hand. Als je het gevoel hebt dat zowel je professioneel als persoonlijk leven harmonieus verlopen, dan kan je spreken van geluk. Natuurlijk heb je dat niet altijd in de hand. Ik heb het op het werk meerdere keren meegemaakt dat conflicten de harmonie verstoorden. Dan komt het erop aan je niet uit je lood te laten slaan. Conflicten horen nu eenmaal bij het leven. De kunst bestaat erin ze niet toe te laten je innerlijke harmonie aan te tasten.'

Hoe ga je om met kritiek? Ik kan me voorstellen dat kritiek de harmonie grondig kan verstoren.

Zinzen: 'Daar leer je mee om te gaan. Het is zoals de uitdrukking: *De honden blaffen, maar de karavaan trekt verder*. Het is nu eenmaal een gegeven dat niet iedereen het met je eens kan zijn. Uit kritiek kan je trouwens ook leren.'

Van Cauwelaert: 'Als je je opinie in het openbaar uit, dan moet je er tegen kunnen dat

Walter Zinzen (1937)

- Werkte als journalist bij *Gazet van Antwerpen* en was presentator, verslaggever, eindredacteur en chef duiding bij de VRT.
- Schrijft opiniestukken voor de kranten *De Standaard* en *De Morgen*.
- Geeft politieke duiding in het canvas-programma *Zinzen en Van Cauwelaert bij Ivan*.
- Woont in Sterrebeek.

Zinzen: 'Het leven heeft me vooral geleerd dat het onvoorspelbaar is. Net als de politiek.'

iemand je ongelijk geeft. Wil je in de boksring staan, dan moet je aanvaarden dat je slaag zult krijgen. Mijn vader heeft me een wijze raad gegeven: *Er zijn mensen die je niet kunnen beledigen.*

Zinzen: 'Het eerste kindje dat je krijgt, het eerste lief dat je kust; dat zijn momenten die je intens gelukkig maken. Maar de sleutel tot duurzaam geluk ligt vooral in doen wat je graag doet. Ik zeg vaak dat ik nooit heb gewerkt. Ik heb altijd mijn hobby kunnen uitoefenen.'

ZINZEN:

'De sleutel tot duurzaam geluk ligt vooral in doen wat je graag doet.'

Verdriet hoort ook bij het leven. Hoe ga je om met verdriet?

Zinzen: 'Verdriet associeer ik in de eerste plaats met het verlies van geliefden. Maar wil dat zeggen dat je je hele leven verdrietig moet blijven? Nee, ook na een moeilijk rouwproces zit er maar een ding op en dat is doorgaan met je leven. Je bewijst je liefde voor iemand trouwens niet door verdrietig te blijven, wel door zijn of haar gedachtegoed trouw te blijven. Het valt me op hoe Afrikaanse volkeren erin slagen om minder zwaarmoedig om te gaan met verdriet. Dat heeft te maken met hun geloof in een leven na dit leven. Geloven dat je je dierbare zult terug-

zien, verzacht het verdriet. In de Afrikaanse cultuur gelooft men zelfs dat de geesten van de overledenen je tijdens je leven blijven begeleiden. Dat concept van het eeuwige leven is zondermeer een troostende gedachte. Jammer dat die gedachte niet zo realistisch is.'

Van Cauwelaert: 'Enkele jaren geleden was ik getuige van de expressieve en joyeuze manier waarop mensen met een Afrikaanse achtergrond afscheid van iemand nemen. Tijdens de mis en op het kerkhof ging het er heel uitbundig en liefdevol aan toe. Met als gevolg dat je na de dienst met een luchtig hart naar huis keert.'

Kan kunst jullie een bepaalde vorm van troost brengen?

Van Cauwelaert: 'Het beluisteren van jazz of het lezen van gedichten kan me tijdens moeilijke momenten helpen. Dichters zoals Guido Gezelle en Karel Van de Woestijne vind ik nog steeds prima gezelschap. Ook de teksten van dichter en performer Jules Deelder kan ik waarderen.'

Zinzen: 'Schoonheid kan helend werken. Ik denk dan vooral aan de luchtige, huppelende, oorstrelende muziek van Mozart, maar ook aan een *mondmuziekje* van Toots Thielemans. Soms kan muziek een droevig gevoel net versterken. Ik had dat met de muziek van de film *La double vie de Véronique*. Dat is muziek die ik tijdens moeilijke momenten best niet beluister. Soms kan ook een beeld me echt aangrijpen. ▶

- ▶ Zoals dat beeld van Donatello dat ik een paar jaar geleden in Firenze zag. De doordringende blik van een vrouw die door het leven is getekend, deed me denken aan een foto van een Algerijnse vrouw die in diezelfde periode de Wordpress prijs had gewonnen. Dat Donatello diezelfde ontredderde blik zoveel eeuwen vroeger al vereeuwigd had, toont dat kunst ook verhelderend kan werken. Het is kunst die je bewust maakt dat de geschiedenis zich herhaalt. Die blik die Donatello vereeuwigde, is dat niet dezelfde blik die je vandaag in de ogen van vele vluchtelingen ziet?

Van Cauwelaert: 'Ik spring wel eens binnen in het Koninklijk Museum voor Schone Kunsten in Brussel om er het prachtige schilderij *De dood van Marat* van Jacques-Louis David te zien. Het dateert van 1793 en toont hoe de Franse revolutionair Jean-Paul Marat in zijn bad wordt doodgestoken. Dat beeld uit de vroege 19e eeuw is zo perfect qua compositie dat het je aangrijpt. Of dat andere schilderij *A l'aube* van Charles Hermans. Het dateert van 1875 en toont een groep rijkelui die in de vroege uurtjes onder invloed van alcohol een nachtgelegenheid verlaten, terwijl in diezelfde straat arbeiders op weg zijn naar hun werk. De juistheid en het vakmanschap waarmee de schilder de sociale ongelijkheid in beeld brengt, daar blijf je zoveel jaar later nog altijd naar kijken.'

Julie wonen allebei al vele jaren in de Rand van Brussel. Hoe hebben jullie de Rand zien evolueren?

Van Cauwelaert: 'De sfeer van een dorp is met de jaren geëvolueerd naar die van een randstad. Als ik vanuit mijn dorp naar Brussel rijd, zie ik duidelijk hoe de verstedelijking terrein wint. De open velden verdwijnen. Neem Dilbeek. In de jaren 50 was het vooral een gemeente van boerkozen, tuinbouwers die in de Rand groenten kweekten en op de vroegmarkt in Brussel verkochten. Vandaag is er van dat landelijke Dilbeek niet veel meer overgebleven.'

Wat heeft die verstedelijking met de mensen gedaan?

Van Cauwelaert: 'De geborgenheid, waarover Walter het daarstraks had, is weg. Mensen die in dezelfde straat wonen, kennen elkaar haast niet. Maar niettegenstaande dat verloopt de verstedelijking en de daarbij horende diversiteit van de samenleving in de Rand toch op een vrij harmonieuze manier. In de straat waar ik woon, leven er sinds kort ook mensen met een allochtone achtergrond en dat verloopt zonder problemen. Uiteraard is de situatie in de Rand

niet te vergelijken met die in Brussel. Daar heb je wijken met een grote concentratie van mensen van allochtone afkomst. De overheid heeft veel te laat ingezien dat dit spanningen geeft.'

Zinzen: 'Sterrebeek, de gemeente waar ik woon, was vroeger een boerendorp met vele rijke witloofboeren. Vandaag wonen hier veel expats. Zij verblijven hier maar een korte tijd. Dat versterkt de sociale cohesie niet. Toch merk je dat er spanningen worden geleverd om een lokale gemeenschap te creëren. In onze straat is er elk jaar een buurtfeest waar je mensen van allerlei landen, zij het vooral Europese, ontmoet. Multiculturaliteit wordt in onze gemeente niet als een probleem ervaren. Men ligt meer wakker, letterlijk, van de geluidshinder van de vliegtuigen en de files. Soms merk je wel dat de taalstrijd nog wat sporen heeft nagelaten. Sommige Franstaligen begroeten je in het Frans op een toon die je laat verstaan dat ze niet in het Nederlands aangesproken willen worden. Anderen doen dan weer alle moeite om Nederlands te praten.'

VAN CAUWELAERT: 'Het aanpassingsvermogen van een mens is bijzonder groot.'

Wat heeft het leven jullie geleerd?

Zinzen: 'Het leven heeft me vooral geleerd dat het onvoorspelbaar is. Men vraagt aan Rik en mij vaak hoe het politieke landschap zal evolueren, maar ook de politiek is even onvoorspelbaar als het leven. Ik heb leren schrijven met een lei en een griffel. Een lei was in mijn kindertijd even groot als een tablet vandaag. Als je vaststelt tot wat die lei in één mensenleven kan evolueren, dan kan je niet anders dan concluderen dat de mens in staat is om zich geweldig aan te passen.'

Van Cauwelaert: 'Het aanpassings- en incasseringvermogen van een mens is bijzonder groot. Als ik zie hoe mensen, die veel ouder zijn dan ik, zich aangepast hebben aan de nieuwe technologieën, dan ben ik er vrij gerust in dat de mens een manier zal blijven vinden om met veranderingen om te gaan.'

Wat hoop je dat het leven je nog zal brengen?

Van Cauwelaert: 'Daar sta ik niet bij stil. Mijn motto is: laat maar komen. De onlangs overleden Wetstraat-journalist Hugo De Ridder gaf me een tijdje geleden nog de goede raad om actief te blijven. Volgens hem was blijven schrijven de beste manier om oud te worden. Ik denk dat ik zijn raad zal volgen.'

Zinzen: 'Ik kan de toekomst niet voorspellen, maar durf te hopen dat de harmonie in de samenleving zal toenemen. Paula D'Hondt verwees in de jaren 90 al naar de harmonieuze samenleving. Ik hoop dat haar droom zich wereldwijd mag realiseren, zodat oorlogen zoals in Jemen en Syrië definitief tot het verleden behoren. Volgens sommige wetenschappers zijn we op de goede weg. Over een tijdspanne van miljoenen jaren zou het geweld afgenomen zijn, ondanks de schijn van het tegendeel vandaag.'

Wat kunnen we zelf doen om tot die harmonieuze samenleving te komen?

Zinzen: 'Een beetje begrip en empathie opbrengen, zou al een hele stap vooruit zijn. Je verplaatsen in de denk- en gevoelswereld van iemand anders is het begin om tot een betekenisvolle dialoog te komen.'

Van Cauwelaert: Laat ons de stelling van de filosoof Immanuel Kant toepassen: *Wat jij niet wilt dat u geschiedt, doet dat ook een ander niet.* Het vormt de basis om in harmonie samen te leven.'

EN

DO UNTO OTHERS,...

Commentators Walter Zinzen and Rik Van Cauwelaert are known for presenting political views in an entertaining way but do they view life from the same clear-sighted perspective? 'From an early age, I was determined to be happy whatever fate had in store for me. Misfortune is often something you bring on yourself.' 'I think happiness and

harmony are inextricably linked. A harmonious professional and personal life can be described as a state of happiness. Of course you don't always have control over this but a bit of understanding and empathy can make all the difference.' 'Treat others how you wish to be treated, said the philosopher Kant. It forms the basis for living together in harmony.'

Dieren met een tweede leven

Voor sommige dieren bestaat het hierna-maals. Het edele beroep van de taxidermie maakt het mogelijk om beesten, die het bijltje erbij neergelegd hebben, een tweede leven te bezorgen in een museum, een school, een wetenschappelijke instelling of een hip interieur. **TEKST** Michaël Bellon • **FOTO** Filip Claessens

Als taxidermist van het Belgisch Instituut voor Natuurwetenschappen weet Christophe Demey uit Opwijk hoe dat moet. Langs een wirwar van gangen, trappen en zalen leidt hij ons naar het nieuwe gebouwtje achter het museum waar zijn atelier is gevestigd. Hij is, samen met Ellen Carlier, de enige taxidermist van het Instituut. In de ruimte hangen een aantal vogels – waaronder een kraanvogel – waarheidsgetrouw te vliegen. ‘Momenteel zijn we bezig aan de voorbereidingen van de tentoonstelling *Vogels in vlucht* die in 2020 zal plaatshebben. Daarom zijn we nu vogels aan het naturaliseren.’

Dat is onze eerste les: zeg niet langer ‘dieren opzetten’, maar ‘dieren naturaliseren’. Demey: ‘Taxidermie evolueert. Vroeger vulde men de dieren op met stro. Nu plaatsen we het vel van het dier over een body uit kunststof.’ Zo’n body kan je op verschillende manieren bekomen. Demey haalt een dikke catalogus tevoorschijn met de modellen die op internet te koop zijn. Ook om ogen te bestellen hoeft je de Latijnse soortnaam en de maten maar in te voeren en je krijgt ze geleverd.

Toch blijft het een uitdagend ambacht. ‘Als je iets artistieker bent aangelegd, zoals wij, dan kan je de body’s ook zelf maken door afgietsels te maken of de contouren van het dier te sculpteren.’

KNEPEN VAN HET VAK

Demey en zijn collega werken enkel voor wetenschappelijke en educatieve doeleinden, niet voor particulieren. ‘Daarvoor verwijst ik

door naar een collega-taxidermist zoals Carlos Heymans van Second Life Art. Mensen laten vaker hun huisdier naturaliseren en taxidermie is ook meer en meer in trek voor mode-shows of binnenhuisarchitectuur. Je hebt zelfs bedrijven die dieren prepareren voor verhuur.’

Toch zullen er nog altijd weinig kinderen zijn die zeggen dat ze later taxidermist willen worden. ‘Ik had dat zelf ook nooit gedacht. Ik ben hier in de afdeling Vertebraten begonnen en toen ik mijn voorgangers aan het werk zag, wist ik meteen dat ik dit ook wilde. In België is er geen opleiding taxidermie, je leert de knepen van het vak van een collega. Je moet handig zijn en tegen een spatje bloed kunnen.’

Wat zijn die knepen van het vak? ‘Elk dier dat hier binnenkomt gaat eerst voor minstens drie weken in de diepvries om de parasieten te doden. Na het ontdooien beginnen we met villen. Daarna wordt de huid gewassen en gelooeid. Ondertussen maken we de body waar het vel overheen kan. Natuurlijk past het vel niet altijd perfect op de body en moet je aanpassingen doen. Bij zoogdieren is de expressie belangrijk. Als de ogen niet goed staan, heb je een probleem, want de ogen bepalen veel.’

Zijn alle dieren even makkelijk? ‘Vissen en

reptielen doen we in het instituut niet meer omdat daarvoor de bewaarplaats ontbreekt. Die gaan in bokalen met alcohol. Insecten worden in een andere afdeling gedroogd en opgeprikt. Ikzelf doe het liefst vogels. Schildpadden met hun harde karkas zijn het moeilijkst.’

DIERENLIEFDE

Hoe komen de dieren hier terecht? ‘Dat kunnen donaties zijn van mensen die dieren vinden op straat. We werken ook samen met de Zoo van Antwerpen, en mijn collega’s gaan regelmatig naar revalidatiecentra waar ze dieren ophalen die het niet gehaald hebben. Natuurlijk moet je ook de wetgeving naleven en die is in België behoorlijk strikt.’ Aan werk is er geen gebrek. We mogen even een kijkje nemen in de diepvriesruimte waar nog een hele zoo aan wasberen, herten en zelfs een gevilde komodovaraan ligt te wachten. ‘Het is een gevarieerde job. Onlangs kregen we de kans om de laatste tijger van de Zoo van Antwerpen te naturaliseren. Na drie maanden was *Jessie* klaar. Zij zal voor het eerst te zien zijn op de permanente tentoonstelling *Levende Planeet*. Voelen jullie dierenliefde tijdens het werk? ‘Ja, anders zouden we het niet doen. Wij geven deze dieren een tweede leven.’

Met vrouwen meer evenwicht

In het nieuwe boek *Who run the world?* van Tine Maenhout en Elke Jeurissen, legt Michèle Mees van het Centre for Balanced Leadership in Merchtem uit welk type leiders we vandaag nodig hebben om een evenwichtige samenleving op te bouwen.

TEKST Tine Maenhout • FOTO Filip Claessens

Je kent ze wel: de foto's waarop topfiguren poseren op een trap. De grootste diversiteit in dergelijke groepsportretten zit vaak in de kleur van de maatpakken van deze overwegend grijze, blanke mannen. Het zijn beelden die niet stroken met de maatschappelijke realiteit. Het straatbeeld is kleurrijk, de top grijs. Er moeten dringend nieuwe profielen komen in het bestuur van ons land, onze bedrijven en organisaties. In de eerste plaats vrouwen. Onderzoek toont aan dat met een hoger aantal vrouwen aan het roer van de samenleving er een boeiende diversiteit ontstaat aan opinies en competenties. Stereotiepe denkpatronen rond gender, bestuur en maatschappelijke relevantie worden uitgedaagd, en creativiteit, productiviteit en innovatie kunnen floreren.

TALENTEN EN EIGENSCHAPPEN

'Eigenlijk gaat het nog een stap verder', zegt Mees. 'Leiderschapskwaliteiten die we vandaag aan vrouwen toeschrijven, zullen we in de toekomst ook aan mannen toeschrijven en omgekeerd. Begrippen als mannelijk dan wel vrouwelijk leiderschap zullen we loslaten en individuen aan de macht laten op basis van hun persoonlijke talenten en eigenschappen.' Mees is een progressieve denker. Het kernidee is dat we moeten nadenken over leiderschapsstijlen en de integratie van masculiene en feminiene eigenschappen in leiderschapsstijlen, zowel bij mannen als bij vrouwen. Het stereotype man-vrouw hokjesdenken moeten we doorbreken. 'Wat we in onze bedrijven en organisaties nodig hebben, zijn leiders die zowel hun masculiene als feminiene kwaliteiten en eigenschappen kunnen gebruiken. Dat geldt voor mannen

De ene poel is de andere niet

In de loop van de voorbije jaren vroegen mensen me veel raad om een zo natuurlijk mogelijk poeltje aan te leggen. Af en toe loop ik nog eens langs om te kijken wat er van geworden is. Dikwijls valt het mee, ondanks de meestal beperkte oppervlakte. Telkens is één zaak overduidelijk: als je de basisregels niet respecteert, loopt het faliekant af. De voornaamste mankementen betreffen de ligging. Als de waterpartij te veel in de schaduw ligt, komt er te weinig leven naartoe. Ook als er veel bladeren invallen, loopt het mis. Is de waterdiepte minder dan vijftig centimeter? Boter aan de galg! Als er vissen in moeten, heb je weinig ander leven en veel algen onder de waterlijn. Deze zaken zijn al redelijk lang bekend, toch blijven ze nog dikwijls oorzaken van mislukkingen met te vermijden ontgoochelingen tot gevolg.

Wanneer het wel goed loopt, spreek ik met blijie mensen. Ze staan telkens verbaasd hoeveel leven er in en rond het water zit. En de reactie van de kinderen daarop. Hoe blij zijn zij met een waterjuffer die kwetsbaar over de plas dartelt? Of over de vele vogels die zich komen wassen en drinken? Als er ook nog eens salamanders of kikkers hun weg ernaartoe vinden, is het hek helemaal van de dam. Vreugde alom! Dus ja, als je er zelf eens wil aan beginnen, is dat zeker aan te raden. Eens gaan kijken waar het aardig is gelukt, is meteen een goed plan. Op internet naar gerichte informatie zoeken, kan je ook doen. Het resultaat is heilzaam voor mens en natuur.

TEKST Herman Dierickx

FR

LES FEMMES RENFORCENT L'ÉQUILIBRE

Quel type de dirigeants nous faut-il aujourd'hui pour que notre société soit équilibrée? Michèle Mees du Centre for Balanced Leadership de Merchtem s'explique: 'Notre réflexion doit porter sur des styles de leadership et l'intégration des spécificités masculines et féminines dans ces styles de leadership. Il faut bannir la réflexion stéréotypée homme-femme. De quoi avons-

nous besoin dans nos entreprises et nos organisations? Il nous faut des dirigeants capables d'exploiter des qualités et des spécificités tant masculines que féminines. Cela s'applique tant aux hommes qu'aux femmes, car chaque individu possède des caractéristiques des deux sexes. La diversité permet au talent et aux visions de s'épanouir davantage, ce qui fait progresser la société.'

én vrouwen, want beide zijn wel degelijk in elke mens aanwezig.'

MASCULIEN EN FEMINIEN

Volgens Mees hebben we in de eerste plaats gebalanceerde leiders nodig. Elk individu bezit immers masculiene en feminiene eigenschappen, kwaliteiten en energie. 'De feminiene laten leiders toe om geduld uit te oefenen, de lange termijn te zien en aandacht te hebben voor het 'waarom'. Het stelt leiders in staat om afstand te nemen en te overschouwen,

worden door jarenlang in een bedrijfscultuur te werken die feminiene kwaliteiten niet erkent en waardeert. Van zodra vrouwen beide dimensies bewust inzetten, staan ze in hun kracht en inspireren ze anderen dat ook te doen. Uit studies blijkt dat wij allemaal, mannen en vrouwen, onbewust de voorkeur geven aan mannen voor leiderschapsfuncties. Als samenleving hebben we dus nog wat werk voor de boeg.

AANGEPASTE BEDRIJFSSTRUCTUUR

Bedrijven en organisaties kunnen volgens Mees meer werk maken van een veilige, open bedrijfscultuur waar naast mannelijke ook vrouwelijke leiderschapscapaciteiten een kans krijgen. Volgens haar zullen bedrijven die talent willen aantrekken en zowel mannelijke als vrouwelijke leiderschapscapaciteiten naar best vermogen laten groeien een aangepaste bedrijfscultuur moeten installeren. Belangrijker dan resultaten is volgens haar de focus op een veilige context voor de werknemers en een leider die hier werk van maakt. De rest volgt vanzelf. 'Diversiteit zorgt er voor dat er meer visies en meer talent een kans krijgen en dan gaan we er als samenleving op vooruit.'

 www.cfbl.eu

om dingen aan te voelen en om een omgeving te creëren waarin iets kan groeien, om vertrouwen te geven, kennis te verwerven op basis van intuïtie en holistisch te kijken, na te gaan hoe alles met elkaar verbonden is. Dankzij masculiene eigenschappen gaan leiders makkelijk over tot actie, ze verleggen grenzen en nemen risico's. Het maakt dat ze kennis verwerven door analyse en het zoeken van causale verbanden en dat ze over het vermogen beschikken om te structureren. Tot nu toe hebben we in onze maatschappij, en zeker in het bedrijfsleven, heel erg de nadruk gelegd op het masculiene. Dus zowel mannen als vrouwen gaan die masculiene eigenschappen meer ontwikkelen en inzetten.' Mees heeft doorheen haar carrière gemerkt dat vrouwen onzeker kunnen

Who run the world?,
Tine Maenhout i.s.m.
Elke Jeurissen,
Pelckmans Uitgevers, 244 pg.

De volgende maanden gaan we in onze reeks *Van God weg* dieper in op de herbestemming van religieus erfgoed.

Bibliotheek en overdekte markt

Er komt schot in de herbestemming van de Sint-Pieterskerk in Galmaarden. Ruim tien jaar na de brand is er eensgezindheid over de nieuwe functie van de kerk.

TEKST Gerard Hautekeur • FOTO Filip Claessens

Een nieuwe locatie voor de bibliotheek in combinatie met een overdekte polyvalente ruimte voor ontmoeting en evenementen. Dat zou de nieuwe bestemming voor de Sint-Pieterskerk moeten worden. De verbinding tussen de kerk en het Baljuwhuis wordt de grote troef voor de herwaardering van de dorpskern.

NIET VANZELFSPREKEND

De nacht van 11 op 12 mei 2008 herinnert zich nog menig inwoner van Galmaarden. Tijdens de kermis kwam een verdwaalde vuurpijl in de kurkdroke dakgoot van de kerk terecht en zette het gebouw in lichterlaaie. Op een mum van tijd stortte de kerk toren in en brandde de kerk volledig uit. Een jaar later werden instandhoudingswerken uitgevoerd. De aanleg van een voorlopig dak moest de kerk voor verder verval behoeden.

De nieuwe bestemming van de kerk wordt een nieuw uithangbord voor het dorp.

'Oorspronkelijk wilde de kerkraad de Sint-Pieterskerk heropbouwen als hoofdkerk van de gemeente. Maar het bisdom besliste in 2014, zonder overleg met de gemeente en de kerkraad, dat de kerk niet langer nodig was voor de eredienst', verduidelijkt Erik De Doncker, technisch adviseur voor de herbestemming van kerkgebouwen van de Intercommunale Haviland. 'De weg lag open voor een andere bestemming. Het door de gemeenteraad goedgekeurde kerkenbeleidsplan van begin 2018 bevat een toekomstvisie voor de Sint-Pieterskerk. Toch is de stap naar de effectieve uitvoering van dat plan niet vanzelfsprekend. Het gemeentebestuur was opgetogen dat Galmaarden door het Projectbureau Herbestemming van de Vlaamse Bouwmeester geselecteerd werd om een haalbaarheidsstudie uit te voeren.'

EN

READING AND PUBLIC SPACE IN CHURCH

The St. Peter's Church's redevelopment programme in Galmaarden is picking up steam. More than 10 years after the disastrous fire in 2008, an agreement has been reached on what the church's new role should be: a new location for the library in combination with a covered multipurpose area. The link between the church and the Baljuwhuis Municipal Meeting Centre has become

major asset for the work involved in upgrading the town centre. But that is far from the end of the story. First, the feasibility study's conclusions must be processed into a project file. After that, a design competition will be launched to appoint an architectural firm. All in all, this will take another four years but the project is bound to give a further boost to Galmaarden's image.

hal in kerk

DROOMSCENARIO

Architecten van het projectbureau analyseren of het plan technisch en financieel haalbaar is. De Doncker schetst de aanpak. 'Op een eerste startvergadering brengt het projectteam van de Vlaamse Bouwmeester alle belanghebbenden rond de tafel, gaande van de kerkraad, de lokale verenigingen, het gemeentebestuur tot de betrokken gemeentelijke diensten. De genodigden formuleren hun wensen en voorstellen over de herbestemming. Vervolgens werkt het projectbureau vier toekomstscenario's uit. Drie scenario's op basis van de inbreng van alle gesprekspartners en het vierde is het droomscenario van de architecten. De deelnemers geven vervolgens hun reflectie op de vier scenario's en bepalen een gezamenlijk standpunt.' Die aanpak schept een groot draagvlak onder alle betrokkenen en vormt voor het projectbureau de basis voor het uiteindelijke scenario.

'Het projectplan voor Galmaarden bestaat uit drie grote delen: de kerk, het dorpsplein en het Baljuwhuis', verduidelijkt De Doncker. 'De bibliotheek verhuist van het Baljuwhuis naar een zijbeuk in de kerk aan de rustige tuinzijde. In de hoofdbeuk en de andere zijbeuk wordt een grote ruimte voorzien voor een 'overdekte markthal'. In de eerste schetsen worden de ramen, die op het dorpsplein uitgeven, vervangen door poorten. Afhankelijk van de activiteit kan ervoor gekozen worden om het gebouw naar het plein volledig te openen of af te sluiten. Er is ook een vraag naar een verbinding tussen het kerkgebouw en het Baljuwhuis met zijn fraaie, afgesloten binnenkoer en tuin. Om het gesloten karakter te doorbreken wordt eraan gedacht om de zijgevel van het Baljuwhuis, die op het plein uitgeeft, open te maken. Ook het plein aan de kerk wordt vernieuwd.'

NOG EVEN GEDULD

De uitvoering zal nog wat voeten in de aarde hebben. In opdracht van het gemeentebestuur zet De Doncker nu de conclusies uit de haalbaarheidsstudie om in een projectdossier. 'Zo gaan we voor de inrichting van de bibliotheek in gesprek met het bibliotheekpersoneel. Ook de inrichting van de overdekte markthal voor polyvalent gebruik moet worden gedefinieerd. Dat gebeurt in een werkgroep zodat het lokale middenveld en een aantal deskundigen betrokken worden. Met een ontwerp-wedstrijd wordt vervolgens een architectenbureau aangeduid.' Van de uitwerking van de plannen tot de concrete uitvoering, rekent De Doncker nog op drie à vier jaar. De realisatie wordt ongetwijfeld een nieuw visitekaartje voor Galmaarden.

Kruiden doen wonderen

Op zoek naar de juiste kruiden houdt niets ons tegen. Zo kwamen we deze keer in Beernem terecht.

TEKST Sofie Van den Bergh • FOTO Filip Claessens

In zijn biologisch bedrijf De Kruiderie kweekt, verwerkt en verkoopt Wim Vercoutter kruiden, eetbare bloemen, kruidige azijn en olie, siropen, kruidenmengsels, bier op basis van citroenverbena en gin. Bedenk een afgeleide van kruiden en de kans is groot dat De Kruiderie het heeft. Inspiratie voor iemand uit de Rand?

PLUKKEN OM TE ONTHAASTEN

De Kruiderie verkoopt geen bussels kruiden aan grootwarenhuizen en ketens. 'Onze afnemers zijn mensen die op zoek zijn naar zeldzame kruiden en daar hebben ze veel voor over. Bij die afnemers ook heel wat restaurants. Uit de omgeving van Brugge, Oostende, Kortrijk zakken chef-koks naar hier af. Ze komen plukken in onze pluktuin. Vroeger reed ik zelf rond om alle chefs uit de omgeving van kruiden te voorzien. Maar tegen dat ik rond was, was mijn winst alweer weg. Ik heb dan alles omgegooid en ben met een pluktuin begonnen. Wat blijkt? Chefs vinden dat geweldig. Ze komen hier 's morgens toe met hun koksploug en gebruiken het plukmoment om even te onthaasten. Voor sommigen is het bijna een teambuilding.' Naast restaurateurs is De Kruiderie ook geliefd bij herboristen en particulieren. 'Herboristen zijn vaak op zoek naar specifieke dingen, zoals smeerwortel. Daarvoor moet je niet bij de groothandel zijn. Ook particulieren zoeken

tegenwoordig veel meer speciale dingen. Eetbare kamerplanten bijvoorbeeld.'

KRUIDEN OP MAAT

Daar speelt Vercoutter op in. Dankzij de sociale media is hij perfect op de hoogte van de nieuwste trends in kruidenland. Als een echte groepie volgt hij chefs en herboristen van over de hele wereld. Juist omdat De Kruiderie zich richt op een niche kan ze ook elk jaar compleet van koers veranderen. 'Op een bepaald moment zijn we begonnen met oesterblad, een plant waarvoor we onze grond moesten verzilten. Toen wij daarmee startten, vond je dat praktisch nergens anders. Het jaar daarna moest plots iedereen dat hebben. Dan zijn wij ermee gestopt. Bij ons alleen uitzonderlijke geuren en kruiden die je niet zomaar elders vindt.'

SOCIALE ECONOMIE

De Kruiderie is een bedrijf dat mensen tewerkstelt die niet aan bod komen in ons regulier economisch systeem. 'Wij stellen mensen tewerk met depressies, anorexia, psychoses en andere psychische aandoeningen. Een biologische kruidenkwekerij is daar heel geschikt voor. We moeten veel handenarbeid doen. Zaaian van planten, het veld bewerken. Daardoor kunnen wij onze werknemers heel gericht inzetten en hen een taak geven die voor hen ook therapeutisch kan werken.' Omdat De Kruiderie werkt volgens de principes van een normaal productiebedrijf ervaren de werknemers het als een overwinning wanneer een afgewerkt product wordt verkocht. 'Het geeft de mensen het gevoel dat ze terug iets kunnen betekenen in de maatschappij. Het vergt wel veel organisatie en overleg. Samen met twee jobcoaches stellen we dagelijks groepjes werknemers samen die sterk genoeg zijn om hun taken te volbrengen.'

Geschiedenis: vaak deprimerend, soms hoopvol, vooral geschift

Theatergroep Action Zoo Humain zoekt parallellen tussen gisteren en vandaag. Wat hebben Syriëstrijders gemeen met collaborateurs uit de Tweede Wereldoorlog? 'We denken te snel dat we uitzonderlijke dingen meemaken.'

TEKST Ines Minten • FOTO Filip Claessens

Comedian Bert Gabriëls speelt de sensatiebeluste presentator van een flitsend praatprogramma op tv. Het wordt verkocht als een nieuw soort gezinstherapie, die het publiek live kan meemaken. De gasten zijn een dochter van een collaborateur en de moeder van een Syriëstrijder. Het maakt van *Amnes(t)ie* niet enkel een pleidooi voor historisch bewustzijn en nuance, maar ook een vlammend staaltje mediakritiek.

NIET NIEUW

'Veel van wat in de actualiteit gebeurt, zoals extremisme van een bepaalde groep, is niet nieuw', zegt theatermaker en artistiek onderzoeker Chokri Ben Chikha. 'Ik had de jihadisten van vandaag even goed kunnen vergelijken met de extreem-linkse terroristen van de Baader-Meinhofgroep uit de jaren 70. Maar ik vond vooral de overeenkomsten met de oostfronters frappant. De collaborateurs in de jaren 40 geloofden in het nazisme omdat het zeggend streed tegen de ongelovige bolsjewieken.

De nazi's keken op naar één grote leider en verheerlijkten het Germaanse verleden. Ook het jihadisme is zo'n romantisch ideaal van één leider, de kalief, in de strijd tegen ongelovigen.'

De mensheid leert niet uit haar verleden. Het is een stelling met veel bewijzen. Extremisme is niet nieuw. De schuld leggen bij een specifieke groep evenmin. Racisme bestaat wellicht al zo lang als de mens. 'Nu krijgen moslims van alles de schuld, vroeger de joden. In alle tijden hebben mensen zich vragen gesteld over wie ze waren en waar ze thuishoorden. Wat we meemaken is niet nieuw, de redenen en de technologieën zijn nieuw.' De moed wil je weleens in de schoenen zakken als je dat soort historische parallellen wél wil zien. 'Je voelt dat extreemrechts groeit en we horen een vergelijkbaar discours als in de jaren 30. Dat is griezelig', vindt Ben Chikha. 'Gelukkig herhalen zich ook de positieve dingen uit de geschiedenis. Dat stemt hoopvol. Kijk naar de jongeren die op straat komen voor het klimaat. Wanneer de ongelijkheid in een maatschappij te groot wordt, pro-

testeren mensen en veranderen ze iets. Denk aan de studenten in de jaren 60, de vrouwen in het begin van de 20e eeuw, de arbeiders... Zulke zaken maken mij minder cynisch.'

GEEN KEUZE, TOCH GEVOLGEN

Voor de verhaallijnen in *Amnes(t)ie* interviewden regisseur Chokri Ben Chikha en actrices Marijke Pinoy en Dahlia Pessemiers historici Bruno De Wever en Koen Aerts, die gespecialiseerd zijn in het collaboratieverleden. Ze spraken ook met (klein)kinderen van collaborateurs en familieleden van Syriëstrijders. Ben Chikha vroeg zich immers af welke invloed de radicale keuze van één persoon heeft op de levens van de rest van zijn of haar familie, die diezelfde keuze niet maakt. 'Zij worden tegen hun wil in dat verhaal meegezogen.'

Die denkpiste is ook van belang in het debat over de kinderen van Belgische IS-strijders. Mogen zij terugkeren naar ons land of niet? 'Er bestaat geen enkel beleid rond, er is totaal geen visie. Een samenleving die geen antwoord weet te geven aan mensen die zelf geen keuzes hebben gemaakt maar er wel de gevolgen van dragen, begaat een misdaad tegen de menselijkheid. In dit specifieke geval gaat het om enkele tientallen kinderen. Wat als die opgroeien in de kampen waarin ze verblijven, zonder kansen en aan hun lot overgelaten? Dat scheidt frustratie en wie weet ook toekomstige terroristen. We mogen onze kop niet in het zand steken: het gaat over ons, onze samenleving en onze veiligheid.'

PIJNLJK EN ABSURD

'Amnes(t)ie gaat over verschrikkelijke en pijnlijke thema's, maar de voorstelling is ook absurd en grotesk.' Humor zoeken in de verschrikking is logisch, vindt Chokri Ben Chikha. 'De geschiedenis is vaak deprimerend, soms hoopvol, maar vooral geschift en absurd.' Zelfs het publiek krijgt een zekere verantwoordelijkheid in het stuk. 'We wilden niet zomaar een verhaal vertellen, maar de toeschouwers ook bij de voorstelling betrekken. Wie daar zin in heeft, kan acteur worden in het geheel, en dus meedenken en creëren. Nu, de mensen hoeven niet bang te zijn dat ze iets tegen hun zin moeten doen. Wie liever niet deelneemt, mag rustig blijven zitten.'

Amnes(t)ie

Action Zoo Humain

VR • 3 MEI • 20.15

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DO • 16 MEI • 20.00

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

Sporen van het leven

EXPO Fotografe Tine De Wilde schrijft en fotografeert 'bouwwerk' voor *RandKrant* (pg. 24) en maakt de foto's voor de gemeenschapskranten van vzw 'de Rand'. Het idee voor haar expo *Places of Home* ontstond toevallig toen ze op bezoek was bij haar grootvader.

De Wilde had haar camera mee en maakte enkele portretfoto's van hem. Ze maakte ook enkele foto's in de woonvertrekken. 'Toen ik later door alle foto's bladerde, raakten de beelden van fragmenten van zijn woning mij meer dan de portretten. Die beelden zijn gekoppeld aan herinneringen uit mijn kindertijd. Zo lag er naast de telefoon met kiesschijf een briefje met de namen van alle kinderen, volgens leeftijd, in regelmatig gebibberd geschrift. Dat ordelijke tafereel zei zoveel over wie mijn grootvader was. Een poos later verhuisde mijn grootmoeder naar een woonzorgcentrum. Het moeten verlaten van je eigen plek, die je gedurende je hele leven hebt opgebouwd en vormgegeven, heeft een grote impact. Je verliest een deel van jezelf, en van je zingeving. In haar leeggemaakte huis fotografeerde ik de sporen van het leven. Zoals het behangpapier dat door het zonlicht is verbleekt, behalve waar de kaders hingen. Of het *gebricoleer* bij lichtschaakelaars. Die foto's laten veel ruimte over voor verbeelding, het doet je fantaseren over wat er is geweest.'

TAFEREEL WORDT PORTRAIT

Uit liefde voor haar grootouders, en bij uitbreiding voor hun generatie, begon De Wilde met het maken van haar reeks. Ze bezocht 90-plussers, die de Tweede Wereldoorlog bewust hebben meegemaakt. Deze generatie bouwde een leven op voor de consumptiemaatschappij haar

intrede deed. Dikwijls hebben ze hun huizen zelf gebouwd. 'Soms reed ik voorbij een huis en stopte ik om aan te bellen. Van de oorspronkelijke bewoners kreeg ik natuurlijk veel verhalen te horen. Zo vertelde Madeleine dat ze op haar veertiende haar moeder verloor en vanaf dat moment voor haar zusjes moest zorgen en het café openhouden. Theofiel was dan weer krijgsvangene geweest in Duitsland, na een tocht vol ontberingen kwam hij er in een werkkamp terecht. Die mensen hebben echt andere tijden meegemaakt.'

In hun woningen komen vaak dezelfde elementen terug. Typisch ook voor deze generatie die de oorlog heeft meegemaakt, is dat ze niks weggooien. Alles dateert van voor de jaren 50: het servies, het behangpapier, de gordijnen, de vloertegels. De Wilde werkte met de natuurlijke, sobere lichtinval. Het zijn hedendaagse stillevens die een verleden tijd portretteren. Herkenbare maar verdwijnende tafereelen van een uitgedunde generatie. De meesten van hen zijn intussen overleden, hun woningen met de grond gelijk gemaakt of door een jong gezin overgenomen.

'Het zijn tafereelen die niet de moeite lijken om er bij stil te staan, tot je er een foto van ziet. Ze roepen bij iedereen herinneringen op aan ouders of grootouders. De herkenbaarheid ontroert. Het is zo'n contrast met de beelden van onze hippe, flitsende consumentenwereld waarmee we dagelijks worden overspoeld. Rondhangen in die vertrekken had zelfs een troostend effect op mij. De tijd leek er op een aangename manier stil te staan.' • LENE VAN LANGENHOVE

10 MEI TOT 2 JUN Places of Home

Tine De Wilde
Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

Zestig kunstenaars op veertig locaties

VARIA Met de zeventiende editie is de *Artiestentoer* in Tervuren niet aan zijn proefstuk toe. De formule is gekend: het publiek trekt te voet, per fiets, of op een andere manier van locatie naar locatie. Bij kunstenaars thuis, in hun ateliers of bij handelaars worden uiteenlopende werken getoond. Het aanbod is ook dit jaar erg divers: schilderen en beeldhouwkunst, keramiek, illustratie en grafische vormgeving, juweelontwerp,... Met zestig kunstenaars op veertig locaties en al die verschillende disciplines kun je zeker een toer uitstippelen naar je gading. Hoe pak je dat uitstippelen aan? 'Je vertrekt best in de Warandepoort', vertelt projectleider Indra Sevrin. 'Daar kun je een catalogus kopen met een overzicht van het parcours en alle deelnemende kunstenaars. Daar kan je ook de overzichtstentoonstelling zien met van elke kunstenaar één werk. Die geeft je een idee van het werk dat jou het meest treft.' • IM

30 MEI TOT 2 JUN ArTiesTenToer

Tervuren, verschillende locaties,
www.artiestentoertervuren.be

© ULLE LUFANDER

Inbreiding

SINT-PIETERS-LEEUV Na een eeuw ruimtebeleid in expansie, waarbij het niet op kon met onze vrije ruimte, is deze nu bijna letterlijk op. Ons wonen strekt zich uit over zo'n groot gebied dat ook infrastructuur en dienstverlening niet meer efficiënt te organiseren zijn. Hoog tijd om ons te bezinnen en naar intelligente oplossingen te zoeken voor de nog steeds toenemende woningnood. Tijd voor stadsverdichting, wooninbreiding en compacter wonen. De nieuwe sociale woonwijk Van Cotthem in Negenmanneke is zo'n recent wooninbreidingsproject. Ze past zich in tussen twee bestaande woningrijen. In 2009 kocht de sociale huisvestingsmaatschappij Woonpunt Zennevallei het terrein met oude loodsen tussen de twee woonstraten. De loodsen gingen plat en architect Filip De Mulder tekende het plan voor achttien sociale woningen langs een verbindende voetweg. De oppervlakte van de woningen varieert tussen 62 en 104 m² met één, twee of drie kamers. De wooneenheden vormen een strak, geometrisch geheel. Qua vormgeving en materiaalgebruik, donkerrode baksteen, glas en beton, sluit het fijn aan bij de bestaande bebouwde context. Een muur net boven ooghoogte scheidt de voortuintjes van de voetweg en zorgt voor de privacy van de bewoners. Iedere woning heeft een terras of tuintje en ook zijn eigen parkeerplaats. Twee woningen zijn aangepast voor levenslang wonen. Een binnenpleintje met een grote tafelbank nodigt uit tot ontmoeting. 's Ochtends en 's avonds gebruiken de jonge schoolgangers van De Groene Parel de voetweg als veilige doorgangsweg. Zo brengt deze nieuwe wijk in de bestaande woonkern een nieuwe dynamiek op gang. • TDW

'Werken met het karakter van het materiaal en dat van men

EXPO Stekelig en aibaar. Tragisch en vrolijk. Kunst mag het allemaal zijn, en liefst tegelijk, vindt kunstenaar Joke Raes. Haar tentoonstelling *Waves and Traces* loopt nog tot juli in Destelheide.

De buitensculptuur *Brave Wave* prijkt sinds begin dit jaar op het domein Destelheide in Dworp. Je kunt er stekelige golven in zien, maar ook aibare beren. Iets liefs, of iets dreigends. **Joke Raes** ziet het beeld als een gestolde herinnering aan alle creatieve processen en vluchtige ontmoetingen die in Destelheide plaats hebben gevonden. Ze maakte het met afvalgrondstoffen. 'Restanten uit het verleden die we het liefst vergeten. Ik vind het boeiend om zulke dingen een nieuwe vorm en betekenis te geven.' *Brave Wave* is Raes' eerste werk voor de buitenruimte. 'Een immense uitdaging', vertelt

ze. 'Ik had al eerder met dezelfde materie gewerkt, maar nu moest er extra aandacht gaan naar duurzaamheid, het moest tegen alle mogelijke weersomstandigheden kunnen, gebetonneerd worden,...'

En het moest op tijd klaar zijn. Raes experimenteert graag met telkens nieuwe technieken en materialen en heeft in al haar werk oog voor minieme details. *Brave Wave* heeft zo'n 200.000 stekels, stuk voor stuk met de hand geknipt en geplakt. 'Ik heb mijn hele omgeving laten meehelpen. Dat doe ik wel vaker, juist omdat er zoveel details in mijn werken zitten die meer tijd vragen dan ik zelf heb. Maar ik vind het vooral ook leuk om met een ploeg aan de slag te zijn. Zo werk je niet alleen met het karakter van je materiaal, maar ook met dat van mensen.'

HOE EEN MENS INEEN ZIT

De tentoonstelling *Waves and Traces* groeide

Angèle

© CHARLOTTE ABRAMOW

sen'

uit die buitensculptuur. Raes ziet ze als een poëtische benadering van allerhande sporen en golven. Je ziet er werken in 2D en 3D, tekeningen en assemblages, in keramiek en industriële grondstoffen. Ze geeft enkele voorbeelden. 'Tijdens een residentie in Egypte vond ik aan de kust een natuurlijke assemblage, die ik dan weer verwerkt heb tot een mix van koraal, krantenknipsels en afvalmateriaal. Maar ik toon ook een aantal enigma-kaarten: tekeningen die wat weg hebben van landkaarten waarop je de weg niet vindt. Ik zie ze als innerlijke kaarten. Binnenin een mens zit een wirwar van aderen. Ze lijken op wegen die wel allemaal ergens naartoe leiden, maar je ziet niet waarheen. Het is niet duidelijk, of in elk geval niet meetbaar.' Een metafoer van hoe de mens in elkaar zit? 'Ja. En die vind je in veel van mijn werken terug, hoewel ik de interpretatie voor de bezoeker altijd

zo open mogelijk hou. Als kunstenaar ga ik vaak intuïtief tewerk, en vertrek ik vanuit een gemoedstoestand. Plaats je het in een ruimte, dan wordt het werk autonoom en de kijker heeft de vrijheid om het zich toe te eigenen en er iets heel anders in te zien.'

Raes wil de toeschouwers graag even onttrekken aan hun normale manier van kijken of doen. 'Ik hoop dat ze er op de een of andere manier iets aan hebben, iets wat verrijkt of een meerwaarde biedt. Maar er mag ook humor in zitten. Mijn werk ziet er vaak vrolijk uit, zelfs al is het dat niet helemaal zo. Vrolijkheid en tragedie gaan volgens mij heel goed samen.' • INES MINTEN

TOT JUL Waves and Traces

Joke Raes
Dworp, tijdens de openingsuren,
www.destelheide.be

Stoemp! caféconcerten

VARIA De gratis Stoemp! caféconcerten die Poppunt jaarlijks in Brussel organiseert, zijn aan hun tiende jaargang toe. Bij die verjaardag horen de uitgave van een speciaal vinylalbum en voor het eerst ook concerten in het park. Gratis live muziek van Belgische bands op kleine maar fijne locaties, dat blijft de succesformule van Stoemp! Tot eind juni staan er nog tien concerten op het programma. Het eerste in die rij is meteen het meest bijzondere. Op 2 mei kan je tijdens een Stoemp! Deluxe in de Beurschouwburg niet alleen terecht voor een concert van **BeraadGeslagen**,

de ontspoorde jazzband van **Lander Gyselincx**, die avond heeft ook de lancering plaats van BXL NEST, een vinylalbum met elf onuitgegeven tracks over Brussel van artiesten uit Brussel én Vlaanderen, zoals Angèle, Arno, Refugees For Refugees, Jaune Toujours, Brussels Philharmonic en Black Flower. Ook tijdens de daaropvolgende voorjaarsconcerten van Stoemp! heb je nog kans om die plaat te pakken te krijgen. Nieuw is ook dat Stoemp! voor sommige concerten van de cafés naar een park verhuist. Het jonge Brusselse label Etiket Records presenteert de

indiepop van **Dnali Wrench** in de Guinguette van het Park van Vorst (16 mei). Soul- en jazzpopartieste **Ana Diaz** speelt in Bar Eliza (Elizabethpark, 22 mei). Check ook de nieuwe band **Mortier** met leden van Douglas Firs, Emma Bale en School is Cool én Senne Guns (Le Coq, 14 mei) en De Nieuwe Lichting Finalisten Vito (Merlo, 23 mei). • MB

1 MEI TOT 22 JUN Stoemp!

Brussel,
verschillende locaties,
www.stoemplive.be

Drone-fotografie toont sociale ongelijkheid

De kloof in beeld

EXPO In Zaventem kan je gaan kijken naar de luchtfoto's van de Zuid-Afrikaanse fotograaf Johnny Miller. Met een drone nam hij foto's van aangrenzende rijke en arme wijken in enkele van onze wereldsteden.

Sociale ongelijkheid is van alle tijden, maar geraakt stilaan toch weer wat meer op de politieke agenda. Ze is de laatste tijd meer zichtbaar in de statistieken, op de straat (gele hesjes) en in de verkiezingsdebatten. Maar hoewel armoede soms ook zichtbaar is op straat, structurele sociale ongelijkheid blijft toch vaak verborgen. Rijk en arm leven vaak gescheiden en schrijnende toestanden worden zoveel mogelijk weggemoffeld. Achtergestelde wijken staan nu eenmaal niet op postkaarten of in reismagazines. Als je in de aantrekkelijkere wijken van de grote steden rondloopt, weet je soms niet wat er zich tweehonderd meter verder afspeelt.

DUNNE RIGIDE GRENS

De Zuid-Afrikaanse fotograaf Johnny Miller wil deze kloof tussen arm en rijk, zoals die aanwezig is in het weefsel van de stad of op de grens tussen centrum en periferie,

vatten in hetzelfde beeld, zonder in anekdotische reportagefotografie te vervallen van bedelaars in winkelstraten. Hij vond de oplossing door gebruik te maken van een drone. Drones zijn in opmars in de fotografie, maar worden toch nog vooral gebruikt om adembenemend mooie panoramische plaatjes te maken.

Miller gebruikt de techniek op een andere manier. Hij begon in zijn eigen land, waar hij zijn toestel liet vliegen boven de residentiële wijken en de golfbanen van de rijken, maar ook over de townships waar de arme bevolking woont. De foto's daarvan zijn te zien op de tentoonstelling *Unequal Scenes*. Wat opvalt, is hoe dicht alles bij elkaar ligt, maar ook hoe rigide de grens is. Er zit telkens maar een dunne lijn tussen groene ruimte en overbevolking, tussen zwembaden en golfplaten, tussen hoogbouw en koterijen. Niet altijd is die sociale segregatie het gevolg van bewuste planning, maar stadsplanning wordt in ieder geval niet meteen ingezet om de situatie te kunnen verbeteren.

SCHAAMTELOZE CONTRASTEN

Soms zijn de littekens er ook al een hele tijd. Als autosnelwegen of hekken als barrière tussen arm en rijk fungeren, is dat meestal

niet toevallig. In het Zuid-Afrika van weleer waren dat buffers om protesten en confrontaties te voorkomen. Door letterlijk wat afstand te nemen, creëert Miller met zijn bekoonde foto's een nieuw objectief perspectief waar je je hoofd niet van kan afwenden. De schaamteloze contrasten laten niets aan de verbeelding over. Bovendien vond de fotograaf in steden als Nairobi, Mexico City of Mumbai gelijkaardige situaties. Brazilië en de Verenigde Staten zijn de volgende landen op zijn lijst. Op de tentoonstelling profileert de fotograaf zich ook nadrukkelijk als journalist, want de foto's zijn voorzien van ondertitels met meer uitleg. Hij ziet *Unequal Scenes* als een provocatie. 'Ik daag de bestaande machtsstructuren uit die deze ongelijkheid letterlijk langs alle kanten verborgen proberen te houden, behalve van bovenaf. Als die beelden ongemakkelijke gevoelens van angst en wanhoop opwekken of een complex probleem blootleggen heb ik mijn doel bereikt.' • MICHAËL BELLON

TOT 12 JUL

Unequal Scenes

Johnny Miller
Zaventem, CC De Factorij,
02 307 72 72

Volgende generatie

EXPO Hoe staat de jongere generatie tegenover Europa? Geloven ze nog in de Europese Unie? Hebben ze nog voeling met de Europese waarden? Hoe denken zij over diversiteit, identiteit, migratie en andere actuele thema's? Hoe zien zij de toekomst van het Europese continent en die van de wereld? Allemaal vragen waarop niet meteen hapklare antwoorden bestaan. Toch slaagt het *Next Generation, Please!* festival erin om de visie en de dromen van de jongere generatie op een originele manier te communiceren. Dat doet het festival aan de hand van een bonte verzameling van performances, foto's en videomateriaal waaraan

jongeren – samen met politici en wetenschappers – gewerkt hebben. Het festival geeft een verfrissende kijk op de mindset van de jongeren van vandaag. Meer bepaald, op de manier waarop zij naar Europa en de positie van Europa binnen de wereld kijken. Dat zij hun visie aan de hand van artistieke producties weten te communiceren, bewijst nog maar eens de kracht die kunst heeft om gedachten, ideeën en dromen tussen mensen te delen. • ND

9 MEI TOT 28 JUL
Next Generation, Please!
 Brussel, Bozar, www.bozar.be

Toren van Bab(b)el

VARIA Elke mens heeft een verhaal. Dat bewijzen zeven Dilbekenaren nog maar eens. In het kasteel van Groot-Bijgaarden vertellen ze over wat hen ertoe bracht om hun land te verlaten en zich in Dilbeek te vestigen. Is er een betere locatie dan de donjon van het kasteel om dit te doen? Als symbool kan die toren tellen. Denk maar aan de Toren van Babel van Bruegel. Het schilderij visualiseert een verhaal uit het Oude Testament waarin de mensheid gestraft wordt met de Babylonische spraakverwarring. Elkaar niet begrijpen, is ook vandaag nog steeds een beproeving van formaat. Dit initiatief toont echter dat mensen met verschillende culturele achtergronden niet meteen in een Babylonische spraakverwarring terecht hoeven te komen. De verhalen van de nieuwe, anderstalige Dilbekenaren maken vooral duidelijk dat iedere mens een traject aflegt en op zoek is naar een betekenisvol leven. Naast de individuele verhalen van de deelnemers, die met een streepje muziek worden gebracht, zijn er ook de grafische beelden die ze maakten. Het belooft een namiddag met verrassende ontmoetingen te worden. • ND

ZO • 19 MEI • 15.00
De Toren van Bab(b)el

Dilbeek, donjon (kasteel Groot-Bijgaarden),
 02 466 20 30

Aan het woord: jongeren V/X

In 1985 tekende de Amerikaanse graphic novelist Alison Bechdel een strip van één bladzijde. Daarin formuleerde ze een regel waarop feministen later de Bechdeltest baseerden: een film, boek of theaterstuk slaagt pas voor deze anti-seksismetest als er minstens twee vrouwelijke personages in voorkomen met een naam, die met elkaar spreken over een ander onderwerp dan 'mannen'.

In deze tekstvoorstelling – geen dansvoorstelling! – slaagt choreograaf Jan Martens zonder moeite voor de test. Hij laat veertien 'jongeren V/X' (lees: jongeren tussen veertien en negentien jaar oud die lesbisch, biseksueel, queer of gewoon erg geïnteresseerd zijn in het thema) met eigen stem fragmenten lezen van schrijvende rolmodellen als Virginia Woolf, Ellen DeGeneres, Jeanette Winterson, Susan Sontag, Rebecca Solnit, Solange Knowles, Toni Morrison, Maggie Nelson, Audre Lorde, Ellen Page en Nina Weijers, maar ook van zichzelf. Een ruimhartig, activistisch, soms grappig maar ook ernstig pleidooivooreenrijkgeschakeerd mensbeeld. En ook een antwoord op de leeslijsten in scholen die voor 80% uit mannelijke auteurs bestaan. • MB

VR • 10 MEI • 20.00
Passing the Bechdel Test (+15j)

fAbuleus & Jan Martens
 Zaventem,
 CC De Factorij,
 02 307 72 72

© KURT VAN DER ELST

Daar komt bagaar van

THEATER Wat krijg je als je Toneelhuisregisseur **Guy Cassiers**, bekend van zijn nauwkeurige, visueel indrukwekkende theateradaptaties van boeken en films bij het vrolijke zootje ongeregeld van het Mechelse theatergezelschap **Lazarus** zet? Een speelse, schmierende tragikomedie waarin acteurs als Koen De Graeve, Charlotte Vandermeersch, Günther Lesage en Katelijne Daemen loos gaan in een verhaal dat het morele deficit van een radeloze samenleving in beeld brengt. *Bagaar* is gebaseerd op de film *Coup de Torchon* (1981) van Bertrand Tavernier. Wat in die film achtergelaten witte kolonialisten zijn die net voor het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog hun plan moeten trekken in een Afrikaans land, worden hier

hulpverleners en militairen op een eiland die wachten tot ze eindelijk mogen terugkeren naar het continent en zich ondertussen dan maar wat proberen te amuseren. Centraal staat politiechef Lucien Cordier, die eerst de boel laat escaleren door zijn gebrek aan gezag, maar dan wraak neemt om de wrede en vernederende uitpattingen waar zijn gezelschap zich aan heeft overgegeven. • MB

Bagaar

Toneelhuis, Arsenaal/Lazarus & Guy Cassiers
ZA • 18 MEI • 20.30
 Asse, Oud Gasthuis,
 02 456 01 60
WO • 22 MEI • 20.30
 Grimbergen, CC Strombeek,
 02 263 03 43

Zwart en wit

FILM In februari behaalde de film *Green Book* de Oscar voor de beste film. *Green Book* vertelt het waargebeurde verhaal over de vriendschap tussen een zwarte, getalenteerde concertpianist en zijn blanke chauffeur die vroeger als buitenwipper heeft gewerkt en je niet meteen een voorbeeld van fijngevoeligheid kan noemen. Klinkt niet direct als een voor de hand liggende match? Klopt. Hun totaal andere achtergrond en culturele verschillen zorgen regelmatig voor vreemde situaties. Toch ont-

staat er tijdens hun lange ritten *on the road* een band tussen beide mannen. Het wordt het begin van een vriendschap tussen twee mensen die elkaars eigenheid weten te waarderen en het voor de andere opnemen. Tijdens de film ben je niet alleen getuige van een vriendschap tussen twee tegengestelde persoonlijkheden, je wordt ook geconfronteerd met de realiteit dat racisme nog steeds *alive and kicking* is in de Verenigde Staten. Laat die schrijnende realiteit nu ook het

ideale kader vormen voor een aantal wijsheden die de film je meegeeft. Zoals: 'You never win with violence. Only dignity prevails.' • ND

WO • 15 MEI • 20.30 **Green Book**

Overijse,
 CC Den Blank,
 02 687 59 59

PODIUM

THEATER

Amnes(t)ie

Action Zoo Humain
VR • 3 MEI • 20.15
 Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00
DO • 16 MEI • 20.00
 Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

Den beer heeft mij gezien

Sien Eggers, Jessa Wildemeersch
 & Sofie Palmers
 Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

DO • 9 MEI • 20.30

Vuur

Het Nieuwstedelijk
 & Jonas Van Thielen
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
 02 255 46 90

Passing the Bechdel Test (+15j)

fAbuleus & Jan Martens
 Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

10, 11 EN 12 MEI • 20.30

Crave (Hunker)

De Zonderlingen
 Kraainem, GC de Lijsterbes,
 02 721 28 06

MA • 13 MEI • 20.30

Achter/Af

Theater De Koe
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

ZA • 18 MEI • 20.00

Niet doen!

Bruno Vanden Broecke
 & Peter De Graef
 Zaventem, CC De Factorij,
 02 307 72 72

Bagaar

Toneelhuis, Arsenaal/Lazarus
 & Guy Cassiers
ZA • 18 MEI • 20.30
 Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60
WO • 22 MEI • 20.30
 Grimbergen, CC Strombeek,
 02 263 03 43

Altijd 'tzelfde

Tristero
DO • 23 MEI • 20.15
 Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00
DI • 28 MEI • 20.00
 Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72
VR • 31 MEI • 20.30
 Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

24 EN 25 MEI • 19.00 EN 16.00

Feest!

theAter+
 Haren, GC De Linde, 02 242 31 47

KIDS

WO • 1 MEI • 15.00

Roodkapje, de musical (+3j)

Alseberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZA • 4 MEI • 19.00

Gitte (+10j)

FroeFroe & I Solisti
 Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZO • 5 MEI • 15.00

De man die alles weet (+4j)

Theater Artemis
 Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

WO • 8 MEI • 20.30

Urbanus de vuilnisheld (+8j)

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZO • 19 MEI • 11.00

Shoes (+3j)

La tête à l'envers
 Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

ZO • 19 MEI • 14.00

Familiedag (2-99j)

Wemmel, GC de Zandloper,
 02 460 73 24

ZO • 19 MEI • 16.00

Licht! (+3j)

Tout Petit
 Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO • 19 MEI • 10.00

Kijk ik fiets

Wezembeek-Oppem,
 Heilig Hartcollege, 02 731 43 31

WO • 22 MEI • 14.00

Kontrol

Compagnie Krak
 Drogenbos, GBS De Wonderwijzer,
 02 333 05 70

ZA • 25 MEI • 15.00

De koning zonder schoenen (+3j)

4Hoog
 Tervuren, CC De Warandepoort,
 02 766 53 47

ZA • 25 MEI • 19.00

Badaboem (+6j)

Nic Balthazar
 Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

HUMOR

DO • 2 MEI • 20.00

Mijn broer en ik

Pieter Verelst
 Grimbergen, CC Strombeek,
 02 263 03 43

VR • 3 MEI • 20.00

Content

Sven de Leijer
 Zaventem, CC De Factorij,
 02 307 72 72

DO • 9 MEI • 20.00

Wa make?

Erhan Demirci
 Wemmel, GC de Zandloper,
 02 460 73 24

DO • 9 MEI • 20.30

Ja, maar eerst een diploma

Adriaan Van den Hoof
 Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

VR • 10 MEI • 20.30

Geloof ons nou maar

Veldhuis & Kemper
 Vilvoorde, CC Het Bolwerk,
 02 255 46 90

11 EN 12 MEI • 20.30 EN 14.30

Den Arrangeur

Brussels Volkstejoëter
 Jezus-Eik, GC de Bosuil,
 02 657 31 79

16 EN 17 MEI • 20.30

Be carefull what you wish for

Alex Agnew
 Tervuren, CC De Warandepoort,
 02 766 53 47

Mannen

Coco jr., Jelle Cleymans,
 Joost Van Hyfte & Hubert Damen
VR • 17 MEI • 20.30

Jezus-Eik, GC de Bosuil,

02 657 31 79

DO • 23 MEI • 20.30

Grimbergen, CC Strombeek,

02 263 03 43

VR • 31 MEI • 20.30

Dilbeek, CC Westrand,

02 466 20 30

VR • 17 MEI • 20.30

Toch bedankt!

Begijn Lebleu
 Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

DANS

ZA • 18 MEI • 20.30

Anthology

CompAni-One
 Tervuren, CC De Warandepoort,
 02 766 53 47

LITERATUUR

ZO • 5 MEI • 10.30

Sien Volders

Zaventem, bibliotheek De Factorij,
 02 307 72 72

DEN BEER HEEFT MIJ GEZIEN (3/5)

ACHTER/AF (13/5)

SHOES (19/5)

SENIOREN

DI • 28 MEI • 14.00
Café Variété

Herman Dils & Raf Piaf
Tombeek, Tombeekheyde,
02 687 59 59

Jonas Van Geel & Peter Van Den Begin

WO • 1 MEI • 20.30
Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60
ZA • 4 MEI • 20.30
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA • 4 MEI • 20.00
Bart Herman

Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

ZA • 4 MEI • 20.15
Woodstock The Story

50th Anniversary tour
Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

ZA • 4 MEI • 20.00
Overijse Concert Band

hOcus poCus Bats
Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

DI • 7 MEI • 14.00 EN 20.30
Tom Clement

Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA • 11 MEI • 20.00
Vvz Band en Lien De Kelder

Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

DI • 14 MEI • 20.00
Salut la copine

Lien De Kelder, Jan De Smet & Wouter Berlaen
Zaventem, CC De Factorij,
02 307 72 72

WO • 15 MEI • 20.30
Marble Sounds

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

VR • 17 MEI • 20.00
Peregrina

Luthomania
Zaventem, CC De Factorij,
02 307 72 72

24 EN 25 MEI • 20.00
Zaventem Promst

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

WO • 29 MEI • 20.30
Eerie Square Dances of Future

Eriksson Delcroix
Dilbeek, CC Westrand, 02 466 20 30

KLASSIEK

VR • 3 MEI • 20.00
Verklärte Nacht

Ensor Strijkkwartet
Meise, GC De Muze van Meise,
02 892 24 40

ZO • 5 MEI • 11.00
Hathor Consort

Elfde aperitiefconcert
Hamme-Merchtem,
Sint-Gudulakerk, 0475 24 84 95

ZO • 5 MEI • 11.00
Apko-trio

aperitiefconcert
Overijse, CC Den Blank, 02 687 59 59

ZA • 11 MEI • 20.00
Piano é Forte

Bram De Looze
Zaventem, CC De Factorij,
02 307 72 72

ZA • 11 MEI • 20.30
The Juliet Letters

Patrick Riguelle & Apollo Music Experience
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

ZA • 11 MEI • 20.00
Danzas

Gwen Cresens & Clotilde Van Dieren
Sint-Genesius-Rode,
Sint-Barbarakerk, 02 381 14 51

ZO • 12 MEI • 17.00
Lions European musical competition 2019

finale klassieke gitaar
Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

DO • 16 MEI • 20.30
Perle dall' Italia

Bart Jacobs & friends
Grimbergen, abdijkerk, 02 263 03 43

VR • 17 MEI • 20.00
Peregrina

Luthomania
Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

ZO • 26 MEI • 15.00
Nun danket

Kamiel D'Hooghe
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

JAZZ

DO • 2 MEI • 20.15
Hendik Lasure / Warm Bad

Alsemberg, CC de Meent, 02 359 16 00

DI • 7 MEI • 20.30
Grace à Dieu

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DI • 7 MEI • 20.00
Beautiful Boy

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DI • 14 MEI • 21.15
Hiroshima mon amour

Zaventem, CC De Factorij, 02 307 72 72

DI • 14 MEI • 20.30
The Favourite

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

WO • 15 MEI • 20.30
Green Book

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

DI • 16 MEI • 15.00 EN 20.00
Blackkklansman

Wezembek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

DO • 16 MEI • 9.00 EN 19.30
Iedereen beroemd

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

DI • 21 MEI • 20.30
Filmfest Gent

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

WO • 22 MEI • 20.30
Liyana

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

DI • 28 MEI • 20.30
Ballon

Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

WO • 29 MEI • 20.30
The Favourite

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

TOT 5 MEI
Bus stop. Nick Claeskens

Wemmel, GC de Zandloper,
02 460 73 24

WOODSTOCK THE STORY (4/5)

EERIE SQUARE DANCES OF FUTURE (29/5)

GRACE À DIEU (7/5)

PLACES OF HOME (10/5 TOT 2/6)

10 MEI TOT 2 JUN

Places of Home

Tine De Wilde
Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

9 MEI TOT 28 JUL

Next Generation, Please!

Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 9 MEI

Wijnproductie in Overijse van 1955 tot nu

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

TOT 28 JUL

Feast of Fools. Bruegel herontdekt

Gaasbeek, kasteel van Gaasbeek,
www.feastoffools.be

TOT 2 JUN

In memoriam. Antoon De Ridder

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

TOT 22 MEI

Een vertaling van de ene taal naar de andere

i.s.m. S.M.A.K.
Grimbergen, CC Strombeek,
02 263 03 43

23 MEI TOT 23 SEP

Before or after

Anetta Mona Chişa & Lucia Tkačová
Grimbergen, CC Strombeek, 02 263 03 43

TOT 26 MEI

Bernard van Orley. Brussel en de Renaissance

Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 23 JUN

Prenten in de eeuw van Bruegel

Brussel, Bozar, www.bozar.be

TOT 30 JUN

Lenny Nijssen

Kam kiest voor Kunst
Wezembeek-Oppem, GC de Kam,
02 731 43 31

TOT JUL

Waves and Traces

Joke Raes
Dworp, tijdens de openingsuren,
www.destelheide.be

TOT 12 JUL

Unequal Scenes

Johnny Miller
Zaventem, CC De Factorij,
02 307 72 72

ZA • 4 MEI • 10.00

Workshop vogelvoederhuisje

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

ZO • 5 MEI • 10.00

Buiten schilderen: thema lente

Jezus-Eik, GC de Bosuil, 02 657 31 79

DI • 7 MEI • 9.00

Taks-on-web

Archeduc
Jezus-Eik, GC de Bosuil,
02 657 31 79

WO • 8 MEI • 19.00

Workshop Sumo Sushi

Asse, Oud Gasthuis, 02 456 01 60

VR • 10 MEI • 12.30

Wanneer is iemand mooi en wie bepaalt dat?

Giselinde Kuipers
Brussel, deBuren,
www.deburen.eu

ZO • 12 MEI • 10.00

Echte knuffels van je tekening

i.s.m. Jonna vzw
Jezus-Eik, GC de Bosuil,
2 657 31 79

MA • 13 MEI • 19.30

Hoe 21e eeuws is Thomas Hobbes' Leviathan?

debat
Brussel, deBuren, www.deburen.eu

MA • 20 MEI • 19.00

Workshop Poké bowl

Wemmel, GC de Zandloper, 02 460 73 24

DI • 21 MEI • 20.00

Midden-Oosten: Israëli's en Palestijnen tussen angst en hoop

Frans L. van den Brande
Grimbergen, Charleroyhoeve,
02 263 03 43

VR • 24 MEI • 12.30

Bepaalt je dna-profiel straks welke zorg je krijgt?

Alain van Gool
Brussel, deBuren,
www.deburen.eu

DO • 16 MEI • 20.30

Bloemen en wilde bijen

Bosvoorde, hoek Vorsterielaan en Kermlaan, www.ngz.be

ZO • 12 MEI • 14.00

Ecoductwandeling

Hoeilaart, Bosmuseum, www.ngz.be

1 MEI TOT 22 JUN

Stoemp!

Brussel, verschillende locaties,
www.stoeplive.be

ZA • 4 MEI • 19.30

Afrika Filmfestival

Asse, Oud Gasthuis,
02 456 01 60

ZA • 11 MEI • 11.00

Strombeek feest!

Grimbergen, Van der Nootpark,
02 263 03 43

ZO • 19 MEI • 15.00

De Toren van Bab(b)el

Dilbeek,
donjon (kasteel Groot-Bijgaarden),
02 466 20 30

VR • 24 MEI • 20.30

Vierde nacht van de mentalisten

Overijse, CC Den Blank,
02 687 59 59

30 MEI TOT 2 JUN

ArtTiesTenToer

Tervuren, verschillende locaties,
www.artiestentoeertervuren.be

Volg ons ook op

www.facebook.com/RandKrant
en www.randkrant.be

WAVES AND TRACES (TOT JUL)

ECHTE KNUFFELS VAN JE TEKENING (12/5)

BLOEMEN EN WILDE BIJEN (16/5)

AFRIKA FILMFESTIVAL (4/5)

**MOOISTE PLEK
IN IERLAND**
Bray Head.

LEKKERNIJ UIT IERLAND
Guinness met oesters.

MOOISTE HERINNERING
Als 13-jarig meisje Bono
een handtekening vragen.

Kunst om waarheid aan te kunnen

Helen O'Sullivan is dol op schilderen. Het helpt haar mentale gezondheid op peil te houden en geeft allerlei zaken die ze in dit leven meemaakt een plaats.

TEKST Nathalie Dirix • FOTO Filip Claessens

Vierentwintig jaar geleden verliet Helen O'Sullivan de Ierse hoofdstad Dublin. Ze zou voor een opdracht van één jaar in Brussel verblijven. Het verliep anders. Ze werd verliefd op onze hoofdstad en op Declan, een Ierse man die ze in België leerde kennen. Vandaag leven ze met hun dochter (16) en zoon (14) in Tervuren. 'Toen de kinderen klein waren, zochten we het groen op om te wandelen. Zo ontdekten we de schoonheid van Tervuren. Het leek ons een ideale plek om als jong gezin te wonen.'

DE IERSE VROUW ANNO 2019

O'Sullivan keert nog regelmatig terug naar haar familie en vrienden in Ierland. 'De afstand tussen België en Ierland is klein. Met het vliegtuig ben ik op iets meer dan uur in mijn geboor-

teland. Hoewel ik het eiland al zo lang heb verlaten, geeft aankomen in Ierland mij nog steeds een warm gevoel, zeker wanneer ik mijn jeugdvriendinnen terugzie.' Feminisme is voor O'Sullivan geen vies woord. 'Het referendum over abortus in 2018 was een mijlpaal. Eindelijk werd abortus gelegaliseerd. Stel je voor: tot verleden jaar hadden Ierse vrouwen geen andere keuze dan naar een abortuskliniek in Engeland te reizen. We komen van heel ver. En we zijn er nog niet. Weet je dat de Ierse grondwet vandaag nog steeds zegt dat een vrouw zich in de eerste plaats aan huishoudelijke taken moet wijden in plaats van buitenshuis te werken? Niet te geloven. We zijn ondertussen 2019.'

MACHT VAN DE KERK

O'Sullivan vertelt hoe kunst haar helpt om

DE

KUNST, OM SICH DER WAARHEIT STELLEN ZU KÖNNEN

Vor vierundzwanzig Jahren verließ Helen O'Sullivan die irische Hauptstadt Dublin. Sie sollte für einen Auftrag von einem Jahr in Brüssel bleiben. Es kam dann anders. Sie verliebte sich in unsere Hauptstadt und in Declan, einen Iren, den sie in Belgien kennenlernte. Heute leben die beiden mit Tochter und Sohn in Tervuren. 'Obwohl ich die Insel schon so lange verlassen habe, gibt mir die Ankunft in Irland immer noch ein warmes Gefühl.' Feminismus ist für O'Sullivan kein schmutziges Wort. 'Das Referendum über Abtreibung von 2018 war ein Meilenstein. Endlich ist Abtreibung legalisiert worden. Und wir sind damit noch nicht am Ziel. Wissen Sie, dass die irische Verfassung heute immer noch sagt, dass eine Frau sich in erster Instanz Aufgaben im Haushalt widmen soll, statt außer Hause zu arbeiten? Nicht zu glauben. Wir sind inzwischen im Jahre 2019.'

zaken die ze onbegrijpelijk of onrechtvaardig vindt, een plaats te geven. Haar eerste tentoonstelling *Toen en nu*, die enkele jaren geleden plaatsvond, is daar een voorbeeld van. 'De eerste schilderijen waarmee ik naar buiten kwam, refereerden naar mijn jeugd. Zo zaten er een heel aantal beelden van communicanten bij. Jonge, onschuldige meisjes die in witte gewaden en sluiers door de straten liepen. Het zijn beelden die ik me nog levendig herinner. Ze visualiseren de grote macht die de katholieke kerk op onze samenleving uitoefende en nog steeds doet. Ongebreidelde kerkelijke macht leidt tot ongezonde situaties. Denk maar aan de schandalen van de verborgen vrouwen. Vrouwen die ongewenst zwanger waren, werden in Ierland in kloosters opgeborgen. Hoe dieper je in die materie graaft, hoe groter je afkeer wordt. Om met dat soort waarheid om te kunnen gaan, schilder ik. Of zoals Nietzsche het zo treffend zegt: *We hebben kunst zodat we niet aan de waarheid sterven*'

VROUWEN VOOR VROUWEN

In haar atelier hangen schilderijen van een nieuwe reeks. Zo is er een werk van een jongen die aanstalten maakt om te boksen. 'Jongens in de Ierse samenleving worden nog steeds aangemoedigd om stoer te doen en hun kwetsbaarheid te verbergen. Waarom wordt dat soort stereotypen in stand gehouden? Al schilderend probeer ik erachter te komen waarom we die artificiële scheiding tussen mannelijke en vrouwelijke karakteristieken in stand blijven houden.'

'Weet je wat ik naast schilderen nog belangrijk vind? Dat wij, vrouwen, elkaar sterker maken. Als we elkaar naar boven tillen en elkaar aanmoedigen om onze stem te laten horen, dan kunnen we samen heel wat impact krijgen. Laten we dat wat meer doen.'